

Am Plana Gàidhlig (APG) 2022- 2027

Chaidh am plana seo ullachadh fo Achd na Gàidhlig (Alba) 2005 agus chaidh aontachadh le Bòrd na Gàidhlig air 12 Iuchar 2022.

Clàr-innse

Facal-tòisich a' Cheannaird

1. Ro-ràdh
  - 1.1 Fiosrachadh mu Fhoghlam Alba
  - 1.2 Structar na buidhne
  - 1.3 Na prìomhachasan ro-innleachdail againn
2. Co-theacsa
  - 2.1 Gàidhlig taobh a-staigh Foghlam Alba
  - 2.2 Gàidhlig ann an Alba
  - 2.3 Foghlam na Gàidhlig
  - 2.4 Achd na Gàidhlig (Alba) 2005
  - 2.5 Plana Cànain Nàiseanta Gàidhlig 2018 – 2023
  - 2.6 In-sgrùdadh air comas sa Ghàidhlig
  - 2.7 Co-chomhairle air an Dreachd Phlana Gàidhlig
  - 2.8 Prìomh phrionnsapalan
3. Gealltanasan a' Phlana: Amasan Àrd-ìre
4. Amasan Seirbheis Corporra
5. Ceanglaichean ris an Fhrèam-obrach Coileanaidh Nàiseanta
6. Ceanglaichean ri Frèaman-obrach Ionadail is Roinneil
7. Foillseachadh
8. Goireasachadh a' Phlana
9. Sgrùdadh a' Phlana
10. Am Plana Gàidhlig anns an Ùghdarras Phoblach
  - 10.1 Àrd-uallach airson a' Phlana
  - 10.2. Uallach airson a' Phlana bho latha gu latha
  - 10.3 Buidheann buileachaidh a' Phlana Ghàidhlig
  - 10.4 Conaltradh ri luchd-obrach
  - 10.5 Buidhnean leth-eisimeileach
11. Eàrr-ràdh 1 – In-sgrùdadh air comas cànain sa Ghàidhlig

Facal-tòisich

Aig an àm seo, agus sinn ag ullachadh agus a' foillseachadh ar Plana Gàidhlig (PG) 2022-2027, tha dùbhlain chruinneil nach fhacas riamh roimhe mu choinneamh ar siostaman foghlaim. Mar dhùthaich tha sinn a' dèanamh atharrachaidhean mòra air an dòigh sa bheil sinn beò, ag obair agus ag ionnsachadh. Ann an roinn na Gàidhlig, tha barrachd co-obrachaidh am measg nan com-pàirtichean air fad gus taic a thoirt do luchd-ionnsachaidh ann a bhith a' cumail suas am fileantachd agus an coileanadh sa chànan. Ann am pàirt, tha seo ga choileanadh tro dhòighean-obrach innleachdach a thaobh teicneòlas. Feumaidh sinn gun cùm clann, daoine òga, luchd-foghlaim agus com-pàirtichean orra a' freagrachd ri suidheachaidhean caochlaideach. Tha cothrom san 'ath-thogail' às dèidh a' ghalair lèir-sgaoilte airson dòighean-obrach a chleachdadh a mheudaicheas an uiread sgoilearan a tha a' dol a-steach do shàr Foghlam adhartach tro Mheadhan na Gàidhlig agus Gàidhlig do Luchd-ionnsachaidh.

Is e roinn fhàsmhor a th' anns a' Ghàidhlig ann am foghlam Albannach. Tha sinn air leasachaidhean cudromach fhaicinn san t-siostam rè na h-ùine dealbhaidh a tha a' tighinn gu crìch. Tha sinn a' cur fàilte air leudachadh air sgoiltean Gàidhlig, barrachd feum air teicneòlas airson ionnsachadh a libhrigeadh sa Ghàidhlig agus tron Ghàidhlig, achdachadh reachdas ùr agus tuigse nas fheàrr air foghlam bogaidh. Tha beagan leasachaidhean ann an curraicealam na h-àrd-sgoile, mar eisimpleir cothrom air Preantasachdan Bun-ìre tro mheadhan na Gàidhlig. Tha barrachd inbhich ag ionnsachadh a' chànan. Seo leasachaidhean air an tug Luchd-sgrùdaidh na Banrigh airson Foghlaim, agus sgiobaidhean roinneil is nàiseanta ann am Foghlam Alba buaidh còmhla agus, ag obair ann an com-pàirteachas, tha iad a' cumail orra a' toirt taic dhaibh. Ach, tha a' Ghàidhlig ann an cunnart. 'S e cànan agus meadhan ionnsachaidh beothail, buannachdail a th' innte, aig a bheil dualchas beairteach. Am measg builean nan slighean Gàidhlig ann am foghlam fad-beatha tha an fheadhainn a tha co-cheangailte ri dà-chànanas agus ioma-chànanas, cosnadh, buannachdan sòisealta, eaconamach agus pearsanta.

Tha e deatamach gun tèid luaths a chur ann an astar fàs foghlaim àrd-inbhe gus a' Ghàidhlig a dhèanamh tèarainte san àm ri teachd. Feumaidh sinn barrachd den luchd-ionnsachaidh againn a bhith a' dol gu cinn-uidhe às dèidh na sgoile fileanta, le mothachadh air dearbh-aithne, dleastanas agus moit sa Ghàidhlig. Feumaidh na sgilean agus na comasan ceart a bhith aca gus cur ri cosnadh, an eaconamaidh, cultar agus ri tar-chur na Gàidhlig eadar ginealaich. Feumaidh sinn cuideachd cumail oirnn a' fàs Gàidhlig (Luchd-ionnsachaidh), agus tuigse air a' Ghàidhlig mar phàirt de in-ghabhail agus iomadachd san roinn meadhain-Bheurla cuideachd gus cur ri seasmhachd na Gàidhlig san àm ri teachd. Tha seo feumach air uallach coitcheann, leis gach neach-ùidh a' taisbeanadh na buaidh a th' aca air prìomhachasan nàiseanta.

Tha ar Plana Gàidhlig ùr mar phàirt den dealbhadh chorpóra againn agus a' sealltainn mar a chumas sinn oirnn a' cur ri leasachadh air foghlam Gàidhlig. Tha sinn air ar Plana Corpóra ùr (2021-2026) fhoillseachadh a tha a' mìneachadh mar a dh'obraicheas sinn a dh'ionnsaigh ar lèirsinn airson sàr-mhathas agus cothromas a choileanadh do Luchd-ionnsachaidh na h-Alba air fad, le luchd-foghlaim na h-Alba.

Tha sinn a' coimhead air adhart ri tuilleadh co-obrachaidh le ar com-pàirtichean gus dèanamh cinnteach gun toir sinn deagh bhuaidh do luchd-ionnsachaidh agus luchd-foghlaim ann am foghlam Gàidhlig. Brosnaichidh sinn innleachdas, agus atharraichidh sinn gus dèanamh cinnteach à leasachadh seasmhach agus ionnsachadh agus teagasg aig àrd-inbhe do luchd-ionnsachaidh na Gàidhlig air feadh na h-Alba.

Bhathar ag ullachadh a' Phlana Ghàidhlig seo mus deach ath-leasachadh foghlaim ann an Alba a ghairm. Tha sinn ag aithneachadh gum feumar atharrachaidhean a dhèanamh air ar Plana Ghàidhlig mar thoradh air a' cho-chomhairleachadh air ath-leasachadh foghlaim. Mar a thèid co-chomhairleachadh air ath-leasachadh a thoirt air adhart, nì am plana seo atharrachadh comasach agus cuideachadh do luchd-dreuchd, agus do dhaoine eile, gus an urrainn dhaibh taic nas fheàrr a thoirt do luchd-ionnsachaidh na h-Alba. Tha an t-atharrachadh agus an taic seo stèidhichte air cleachdadh fianais bho ghnìomhan sgrùdaidh.

Gayle Gorman

Àrd-neach-sgrùdaidh na Banrigh airson Foghlaim

1. Ro-ràdh

1.1 Fiosrachadh mu Fhoghlam Alba

Tha Foghlam Alba na Bhuidheann-ghnìomha de Riaghaltas na h-Alba. Bidh sinn a' cruinneachadh fianais mu choileanadh an t-siostam foghlaim tro ar diofar ghnìomhan. Bidh sinn cuideachd a' toirt seachad anailis phroifeiseanta agus a' mìneachadh raon farsaing de dhàta co-cheangailte ri foghlam Albannach. 'S e cnag na cùise gum bi sinn a' cur luach ri foghlam ri Alba le bhith a' mìneachadh an t-siostaim air fad.

Mar a' Bhuidheann-ghnìomha a bhios a' cumail taic ri càileachd agus leasachadh ann am foghlam na h-Alba, bidh an obair againn a' dèanamh cinnteach aig a' cheann thall gu bheil eòlasan agus toraidhean ionnsachaidh nas fheàrr aig luchd-ionnsachaidh de gach aois tro mheadhan na Gàidhlig agus na Beurla. Ann an com-pàirteachas le Riaghaltas na h-Alba, ùghdarrasan foghlaim, institiùdan àrd-fhoghlam, com-pàirtichean coimhearsnachd agus colaistean, bidh sinn cuideachd a' brosnachadh ùr-ghnàthachadh ann an leasachadh a' churraicealaim agus ann an eòlasan luchd-ionnsachaidh.

Bidh Luchd-sgrùdaidh na Banrigh airson Foghlaim ag obair gu neo-eisimeileach agus gu neo-phàirteach air gnìomhan sgrùdaidh, ach aig an aon àm, tha sinn cunntachail gu dìreach do Mhinistearan na h-Alba airson inbhe ar cuid obrach. Tha an inbhe seo a' dìon neo-eisimeileachd na h-obrach sgrùdaidh, ath-sgrùdaidh agus aithris taobh a-staigh co-theacsa farsaing an Fhrèam-obrach Coileanaidh Nàiseanta.

Bidh Foghlam Alba ag obair thairis air an làn raon de sholarachadh foghlaim ann an Alba, an dà chuid tro mheadhan na Gàidhlig agus na Beurla, le clann, daoine òga agus inbhich: suidheachaidhean tràth-ionnsachaidh agus cùram-chloinne, gach seòrsa sgoile, a' gabhail a-steach sgoiltean prìobhaideach, na colaistean uile, ionnsachadh coimhearsnachd, buidhnean saor-thoileach agus prìosan.

Tha Foghlam Alba aig cridhe foghlaim na h-Alba. A' co-obrachadh le ar prìomh chom-pàirtichean, tha sinn dìorrasach am feum as motha a dhèanamh de na goireasan uile a tha rim faotainn gus càileachd an fhoghlaim a leasachadh do luchd-ionnsachaidh na h-Alba air fad. Mar bhuidheann-gnìomha tha ceanglaichean dlùth agus dìreach againn ri Ministearan agus na roinnean poileasaidh ann an Riaghaltas na h-Alba a tha gan comhairleachadh. Tha seo a' ciallachadh gum faodar an fhianais agus an anailis a bheir sinn seachad a bhiathadh a-steach gu dìreach don phròiseas dèanamh poileasaidh. Bidh sinn ag obair gu gnìomhach le Buidheann-stiùiridh Ionnsachaidh Riaghaltas na h-Alba agus le luchd-ùidh gus buaidh a thoirt air a' phoileasaidh fhoghlaim nàiseanta. Ann an libhrigeadh poileasaidh tha sinn a' gabhail prìomh dhreuchdan os làimh leithid co-cheannas air Dùbhlann Buileachaidh na h-Alba agus toirt taic do Mheasaidhean Coitcheann Nàiseanta airson Foghlam tron Ghàidhlig. Tha sinn cuideachd a' stiùireadh leasachadh a' Mhòr-ionad Leasachaidh Nàiseanta. Tha sinn airson dèanamh cinnteach gum bi deagh bhuaidh aig a h-uile rud a nì sinn air luchd-ionnsachaidh agus air daoine a tha an sàs ann an libhrigeadh foghlaim ann an Alba.

Gus ar misean airson Foghlam na h-Alba a choileanadh, a' gabhail a-steach Foghlam Gàidhlig, bidh sinn a' tarraing air grunn neartan sònraichte a tha mar thoradh air ar dleastanas agus suidheachadh san t-siostam agus na stòrasan, a' gabhail a-steach eòlas luchd-obrach, a tha againn.

- **Ar ruigsinneachd nàiseanta is thar-roinneil** – Is urrainn dhuinn seirbheis comhairle, taic agus luachadh foghlaim a sholarachadh a tha stèidhichte air com-pàirteachadh susbainteach **thar gach ceàrnaidh den dùthaich**. Tha cothrom ann airson coimeas, brosnachadh agus tar-shioladh nàiseanta **a' còmhdach an làn raon-aoise bho 3-18 gu ionnsachadh inbheach**.
- **Ar neo-eisimeileachd earbsach** – Mar thoradh air ar neo-eisimeileachd bho sholaraichean foghlaim, agus na rèiteachaidhean riaghlaidh làidir a nì cinnteach gu bheil ar breithneachaidhean sgrùdaidh saor bho bhuaidh neo-iomchaidh bhon taobh a-muigh de sheòrsa sam bith, is urrainn dhuinn measaidhean fìor earbsach a thoirt seachad air cleachdadh foghlaim agus a bhuaidh.
- **Ar cothrom air fiosrachadh agus eòlas** – Ged nach e monopolaidh a th' annainn idir, tha cothrom dìreach againn, tro ar luchd-obrach agus Co-luchd-measaidh a tha ag obair còmhla rinn, air mòran den luchd-dreuchd

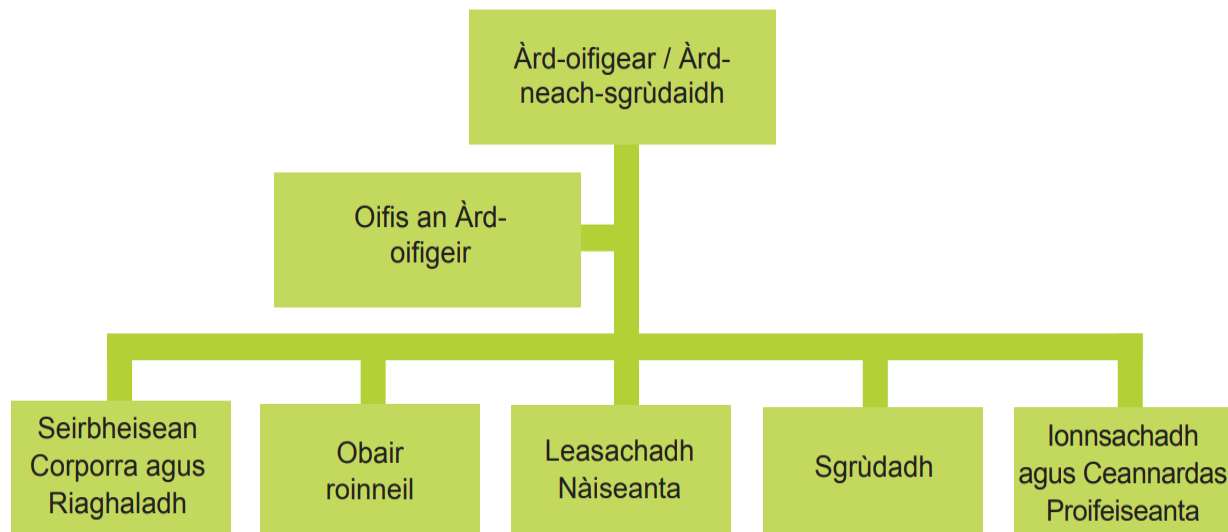
agus den eòlas cleachdaidh as soirbheachail ann an Alba. Tha an comas againn cuideachd, a tha sinn ag amas air leasachadh barrachd, a bhith ag obair mar ionad-fiosrachaidh a' tarraing eòlas bho rannsachadh, bho ar gnìomhan measaidh fhèin agus bho chleachdadh, mar ghoireas don luchd-foghlaim air fad ann an Alba.

- **An ceangal a th' againn ri poileasaidh nàiseanta** – Tha dleastanasan aig Foghlam Alba fo Achd an Fhoghlaim (Alba) 2016 agus an Stiùireadh Reachdail air Foghlam Gàidhlig gus taic a thoirt do leasachadh foghlam Gàidhlig ann an Alba. A' tarraing air na neartan gu h-àrd, tha bunait fianais gun samhail againn a chleachdas sinn nar n-obair a' toirt seachad comhairle, stiùireadh agus taic do Mhinistearan na h-Alba agus an cuid oifigearan fhad 's a tha iad ag ath-sgrùdadh, a' leasachadh agus a' cruthachadh poileasaidh ùr. Bidh sinn ag obair le ar co-obraichean poileasaidh gu leantainneach gus dèanamh cinnteach gun tachair seo gu h-èifeachdach.

Gheibhear tuilleadh fiosrachaidh mu obair Foghlam Alba nar [Plana Chorporra 2021 – 2026](#)

1.2 Structar na buidhne

Tha Foghlam Alba air a stiùireadh le Ceannard/Priomh Neach-sgrùdaidh a tha cunntachail do Mhinistearan na h-Alba airson a riaghladh, a choileanadh agus a leasachadh. Tha structar eagrachaidh na buidhne mar a leanas:

1.3 Na prìomhachasan ro-innleachdail againn

Gus an lèirsinn againn airson foghlam ann an Alba a thoirt gu buil, tha sinn air na sia prìomhachasan ro-innleachdail a leanas a chomharrachadh:

- Ceannardas Siostaim;
- Curraicealam:
- Ionnsachadh, Teagasg agus Measadh;
- In-ghabhalachd, Sunnd, Cothromas agus Co-ionannachdan;
- An cleachdadh as fheàrr de dh'fhianais agus
- Cultar, Luachan agus Giùlan.

Tha na prìomhachasan seo a' ceangal ris an Fhrèam-obrach Leasachaidh Nàiseanta (NIF) agus nì iad cinnteach gu bheil obair Foghlam Alba gu tur a rèir Frèam-obrach Leasachaidh Nàiseanta Riaghaltas na h-Alba airson foghlaim. Tha Foghlam Gàidhlig air fhighe a-steach don fhrèam-obrach seo mar phàirt den obair againn a' libhrigeadh prìomhachasan co-cheangailte, mar eisimpleir tro chruthachadh Mheasaidhean Coitcheann Nàiseanta airson Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig.

Is e ar prìomh stòras na sgilean agus an t-eòlas aig ar luchd-obrach a tha ag obair tro mheadhan na Gàidhlig agus na Beurla. Bidh na daoine againn a' toirt còmhla speisealachadh de dhiofar dhreuchdan agus chùl-raointean, a' gabhail a-steach Luchd-sgrùdaidh na Banrigh airson Foghlaim, Comhairlichean Coileanaidh, eòlaichean leasachadh curraicealaim, oifigearan leasachaidh, eòlaichean sheirbheisean corporra, luchd-anailis, agus eòlaichean ann an rannsachadh, fiosrachadh, conaltradh, teicneòlas agus raointean eile. Tha measgachadh againn de luchd-obrach maireannach agus luchd-obrach a thig thugainn rè ùine air cùmhnantan làn-ùine no pàirt-ùine. Tha am measgachadh seo a' cuideachadh gus dèanamh cinnteach gun urrainn dhuinn eòlas domhainn nàiseanta a chur còmhla ri smaoineachadh agus dòighean-obrach a tha air an ùrachadh gu leantainneach a' riochdachadh a' chleachdadh foghlaim as fheàrr ann an sgoiltean, colaistean agus co-theacsan libhrigeadh foghlaim eile. Tha dà dhreuchd làn-ùine againn an-dràsta far a bheil Gàidhlig na sgil riatanach; aon Neach-sgrùdaidh na Banrigh agus aon Àrd-oifigear Foghlaim.

Tha mu 350 luchd-obrach aig Foghlam Alba uile gu lèir le buidseat mu £26.6m.

Is iad oifisean Foghlam Alba:

- The Optima, 58 Sràid MhicDhonnchaidh, Glaschu G2 8DU
- Taigh Denholm, Slighe Almondvale, Baile Dhùn Lèibhe EH54 6GA
- Taigh Endeavour, 1 Greenmarket, Dùn Dè, DD1 4QB
- 48 Sràid Hunnaidh Obar Dheathain, AB10 1SH
- 28 Rathad an Longman, Inbhir Nis, Roinn na Gàidhealtachd, IV1 1SF
- Bidh an luchd-obrach againn cuideachd ag obair bho ionadan Riaghaltas na h-Alba

2. Co-theacsa

2.1 Gàidhlig taobh a-staigh Foghlam Alba

Tha Foghlam Alba mothachail gu bheil a' Ghàidhlig na pàirt bhunaiteach de dhualchas, fèin-aithne nàiseanta agus beatha chultarach na h-Alba an-diugh. Bidh sinn a' cur seo air adhart tron churraicealam agus ionnsachadh proifeiseanta mar phàirt de dhearbh-aithne na h-Alba. Tha dealas againn a bhith a' co-obrachadh le luchd-ùidh agus com-pàirtichean air feadh na h-Alba gus ar miann airson na Gàidhlig a choileanadh. Nar n-obair, tha Foghlam Alba ag amas air:

- Cleachdadh a bharrachd den Ggàidhlig a bhrosnachadh
- Ionnsachadh is togail na Gàidhlig a bhrosnachadh
- Ìomhaigh fhàbharach dhen Ghàidhlig a bhrosnachadh

Mar a' bhuidheann nàiseanta airson leasachadh foghlaim, tha prìomh àite againn ann an leasachadh stiùireadh nàiseanta air a' churraicealam, ionnsachadh, teagasg agus measadh a thoirt air adhart agus ann a bhith a' toirt taic do a bhuileachadh le luchd-dreuchd. Bidh sinn a' deasachadh stiùireadh nàiseanta a tha iomchaidh an dà chuid do Fhoghlam tro Mheadhan na Beurla agus tro Mheadhan na Gàidhlig. Tha ar n-obair a' gabhail a-steach stiùireadh ro-innleachdail a thoirt do leasachadh leantainneach a' churraicealaim airson Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig (FMG), Foghlam Luchd-ionnsachaidh na Gàidhlig (FLI) agus Ionnsachadh mu Chànan is Cultar na Gàidhlig (ICCG). Air feadh a' phlana bheir sinn iomradh air roinn na Gàidhlig a' gabhail a-steach nan trì eileamaidean sin.

Tha Foghlam Alba a' tabhann raon de thaic thar ar gnìomhan sònraichte do luchd-dreuchd a tha a' libhrigeadh Foghlam Gàidhlig. Is e ar dealas a bhith ag obair nas dlùithe agus ann an dòigh nas co-obrachail leis a h-uile duine a tha an sàs ann an leasachadh siostam foghlaim na h-Alba, a' gabhail a-steach Foghlam Gàidhlig. Bidh sinn a' cleachdadh ar luchd-obrach aig a bheil eòlas sa Ghàidhlig, agus an fheadhainn le raon-ùghdarras airson na Gàidhlig, gu h-èifeachdach gus cur ri coileanadh nam builean as fheàrr agus eòlasan ionnsachaidh nas fheàrr do ar clann agus daoine òga.

2.2 Gàidhlig ann an Alba

Cànan na Gàidhlig

Aig àm cunntas-sluaigh 2011 (am fear as ùire a th' ann an-dràsta), bha beagan sgilean Gàidhlig aig 87,100 neach aois trì agus nas sine ann an Alba (1.7% den t-sluaigh). Den 87,100 neach sin:

- Bha làn sgilean aig 32,400 (37%) sa Ghàidhlig, sin, gum b' urrainn dhaibh Gàidhlig a thuigsinn, a bhruidhinn, a leughadh, agus a sgrìobhadh

- b' urrainn do 57,600 (66%) Gàidhlig a bhruidhinn
- b' urrainn do 6,100 (7%) Gàidhlig a leughadh agus/no a sgrìobhadh ach cha b' urrainn dhaibh a bruidhinn
- bha 23,400 (27%) comasach air Gàidhlig a thuigsinn ach cha b' urrainn dhaibh a bruidhinn, a leughadh no a sgrìobhadh.

Is iad a' Ghàidhealtachd, na h-Eileanan Siar agus Baile Ghlaschu na sgìrean ùghdarras ionadail leis an àireamh as motha de dhaoine le beagan comais sa Ghàidhlig; le faisg air dàrna leth (49%) den fheadhainn le sgìlean Gàidhlig gu nàiseanta, agus 70.3% de dhaoine a chleachd Gàidhlig san dachaigh, a' fuireach taobh a-staigh nan trì ùghdarrasan ionadail sin.

Bha a' chuibhreann de dhaoine aois trì agus nas sine le sgìlean Gàidhlig aig an ìre a b' àirde anns na h-Eileanan Siar (61%), a' Ghàidhealtachd (7%) agus Earra-Ghàidheal is Bhòid (6%). Ann am Baile Ghlaschu bha a' chuibhreann aig 1.7%, agus ged is e seo a' chuibheasachd nàiseanta, tha e a' riochdachadh dùmhachd àrd de luchd-labhairt na Gàidhlig ann an aon àite. Às na daoine aig an robh Gàidhlig, thuit 40% gu nàiseanta gun robh iad a' cleachdadh Gàidhlig aig an taigh, ged a tha a' cho-roinn ag atharrachadh a rèir cruinn-eòlas bho 22.1% suas gu 79.2% a rèir dè cho farsaing 's a tha Gàidhlig ga cleachdadh sa choimhearsnachd ionadail.

Anns na dachaighean san robh inbhidh le sgìlean Gàidhlig, b' e tricead comais sa Ghàidhlig am measg cloinne 37.8% airson clann aois trì gu ceithir, 48.6% aig aois còig gu 11 agus 46.3% aig aois 12 gu 17. Ach, an dà chuid sa bhun-sgoil agus san àrd-sgoil, bha a' bhuidheann a bu mhotha de luchd-labhairt na Gàidhlig a' fuireach ann an dachaighean far nach robh sgìlean Gàidhlig aig inbheach sam bith (36.1% aig aois còig gu 11 agus 39.3% aig aois 12 gu 17).

2.3 Foghlam na Gàidhlig

Tha Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig (FMG) na phàirt bhunaiteach de dh'fhoghlam na h-Alba agus a' toirt comas do chlann agus do dhaoine òga a bhith fileanta sa Ghàidhlig. Tha an curraicealam air fad air a libhrigeadh tro mheadhan na Gàidhlig le clann agus daoine òga a' dol air adhart bho na tràth-bhliadhnaichean tro fhoghlam bun-sgoile suas gu foghlam àrd-sgoile. Tha Foghlam Luchd-ionnsachaidh na Gàidhlig (FLI) eadar-dhealaichte bho FMG leis gu bheil e air a libhrigeadh do chlann is dhaoine òga ann am Foghlam tro Mheadhan na Beurla mar phàirt de dhòigh-obrach 1+2 a thaobh chànanan. Tha Foghlam Alba ag obair ann an com-pàirteachas le buidhnean foghlaim eile agus buidhnean poblach leithid Ùghdarras Theisteanasan na h-Alba (SQA), Leasachadh Sgìlean na h-Alba (SDS), a' Chomhairle Choitcheann Teagaisg, e-Sgoil, oilthighean, colaistean agus ionadan foghlaim thidsearan, leithid Sabhal Mòr Ostaig agus Oilthigh na Gàidhealtachd agus nan Eilean, gus taic a thoirt do leasachadh agus fàs foghlam na Gàidhlig ann an Alba.

Fòghlam sgoil-àraich, bun-sgoile agus àrd-sgoile

Gheibhear briseadh sìos de sholarachaidhean FMG, àireamhan thidsearan agus cloinne is dhaoine òga ann an Clàr 1. Gheibhear briseadh sìos de sholar Foghlam Luchd-ionnsachaidh na Gàidhlig san àrd-sgoil ann an Clàr 2. Tha mapa de na h-àiteachan sa bheil foghlam bun-sgoile agus àrd-sgoile air a libhrigeadh air feadh na h-Alba ri fhaicinn ann am Figear 1 gu h-ìosal.

Clàr 1

Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig ann an Alba (2020-2021)	Àir. Àiteachan libhrigidh	Àir. Thidsearan/Luchd-obrach	Àir. Chloinne agus dhaoine òga
Sgoil-àraich	52	136 FTE	995
Bun-sgoil	61	238 FTE	3801
Àrd-sgoil	32	110	1476

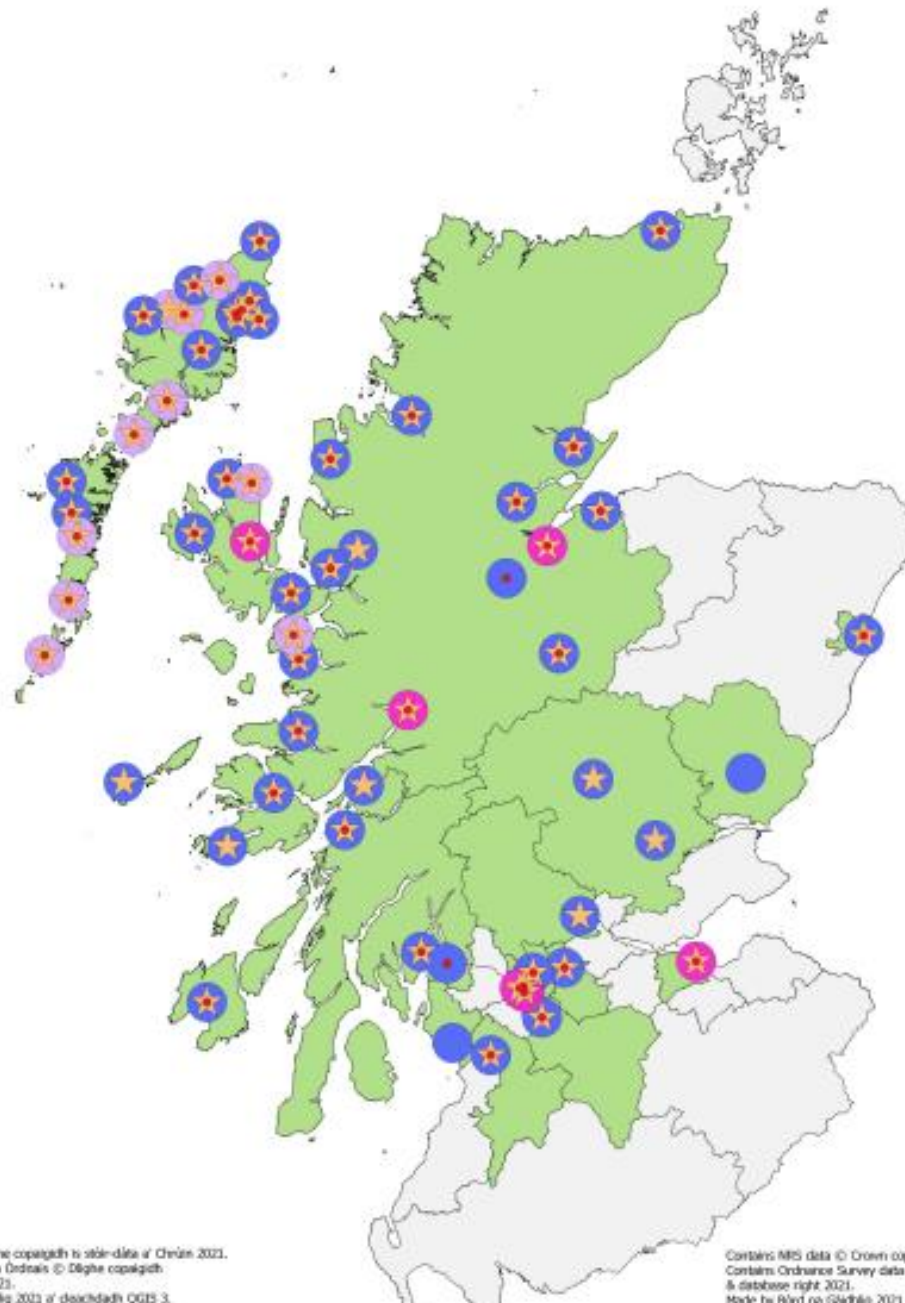
Clàr 2

Foghlam Luchd-ionnsachaidh na Gàidhlig ann an Alba (2020-2021)	Àir. Sgìrean Ùghdarras Ionadail	Àir. Àiteachan libhrigidh	Àir. Thidsearan/Luchd-obrach	Àireamh dhaoine òga
Àrd-sgoil	8	32	57	3599

Figear 1

Foghlam tron Ghàidhlig 2020-21 Gaelic Medium Education

- Bun-sgoil Ghàidhlig   GME primary school
- Bun-sgoil le sruth FtB   GME primary with English stream
- Bun-sgoil le sruth FtG   Primary school with GME stream
- Le sgoil-àraich FtG na cois   With associated GME nursery
- ★ FtG aig S1/2/3 gu h-ionadail   GME in S1/2/3 delivered locally
- Comhairle le FtG a-ghnàth   Local authority with regular GME

Le dàta bhon MRS © Dèighe copalaidh is stòr-dàta a' Chrìon 2021.
 Le dàta bhon Ordnance Survey © Dèighe copalaidh is stòr-dàta a' Chrìon 2021.
 Dèanta le Bòrd na Gàidhlig 2021 a' cleachdadh QGIS 3.

Contains MRS data © Crown copyright & database right 2021.
 Contains Ordnance Survey data © Crown copyright & database right 2021.
 Made by Bòrd na Gàidhlig 2021 using QGIS 3.

POBLACH

Bòrd na Gàidhlig – 3 – www.gaelic.scot

PUBLIC

2.4 Achd na Gàidhlig (Alba) 2005

Chaidh Achd na Gàidhlig (Alba) 2005 aontachadh le Pàrlamaid na h-Alba gus inbhe na Gàidhlig a dhaingneachadh mar chànan oifigeil ann an Alba aig a bheil spèis cho-ionann ris a' Bheurla.

'S e fear de na prìomh fheartan aig Achd 2005 gu bheil ullachadh ann a tha a' toirt comas do Bhòrd na Gàidhlig iarraidh air buidheann phoblach plana Gàidhlig ullachadh. Chaidh an t-ullachadh seo a chur ann gus dèanamh cinnteach gun dèanadh an roinn phoblach ann an Alba oidhirp a dh'ionnsaigh seasmhachd don Ghàidhlig san àm ri teachd, le bhith a' togail a h-inbhe is a h-ìomhaigh agus le bhith a' cruthachadh chothroman practaigeach airson a cleachdadh.

Is e an sgrìobhainn seo Plana Gàidhlig Foghlam Alba a chaidh a dheasachadh taobh a-staigh frèam-obrach Achd na Gàidhlig (Alba) 2005. Tha e a' cur an cèill mar a chleachdas sinn Gàidhlig nar n-obair, mar a libhrigeas sinn cothrom Gàidhlig a chleachdadh ann an conaltradh ris a' phoball is ris na prìomh chom-pàirtichean againn, agus mar a chuireas sinn air adhart agus a leasaicheas sinn a' Ghàidhlig.

Chaidh Plana Gàidhlig Foghlam Alba a chur ri chèile a rèir nan slatan-tomhais reachdail ann an Achd 2005, le mothachadh air a' Phlana Cànain Nàiseanta Ghàidhlig is air an Stiùireadh air Deasachadh Phlanaichean Gàidhlig.

2.5 Plana Cànain Nàiseanta Gàidhlig 2018-23

Tha Foghlam Alba a' cur taic ri amas Plana Cànain Nàiseanta Gàidhlig 2018-23 gum bi "Gàidhlig air a cleachdadh nas trice, le barrachd dhaoine agus ann am barrachd shuidheachaidhean."

Tha dealas againn an t-amas seo a choileanadh le bhith a' cuimseachadh air na trì cùisean seo:-

- Meudachadh cleachdadh na Gàidhlig taobh a-staigh na buidhne againn agus brosnachadh barrachd dhaoine gus Gàidhlig a chleachdadh nas trice nuair a bhios iad a' conaltradh rinn
- Meudachadh cothrom do dhaoine Gàidhlig ionnsachadh mar phàirt de na h-obraichean làitheil againn
- Brosnachadh ìomhaigh fhàbharach den Ghàidhlig nuair is urrainn dhuinn mar phàirt den obair làitheil againn mar bhuidheann

2.6 In-sgrùdadh air Comas sa Ghàidhlig

Rinn Foghlam Alba in-sgrùdadh air-loidhne gus tuigse fhaighinn air na sgilean Gàidhlig, ùidh sa chànan agus mothachadh ma deidhinn a tha ann air feadh na buidhne. Chaidh an t-suirbhidh air-loidhne a sgaoileadh gu luchd-obrach Foghlam Alba gu lèir tron chuairt-litir againn do luchd-obrach.

Tha an fhreagairt don t-suirbhidh a' toirt dhuinn dealbh làithreach den luchd-obrach againn.

Tha barrachd fiosrachaidh mun sgrùdadh ann an Eàrr-ràdh 1.

2.7 Co-chomhairle air an Dreachd Phlana Ghàidhlig

Fhuair Foghlam Alba sia freagairtean don cho-chomhairle phoblach air an dreachd phlana. Tha luchd-freagairt a' cur fàilte air na tha sinn a' tabhann airson càileachd agus leasachadh a neartachadh ann an roinn na Gàidhlig agus bha deagh bheachd aca air na tha ri fhaighinn de: ghoireasan eadar-theangaichte, na cothroman ionnsachadh proifeiseanta fad-dreuchd a tha sinn a' tabhann agus fòcas air a' Ghàidhlig nar sgrùdaidhean.

B' iad na prìomh phuingeann ris am bu chòir dèiligeadh ag èirigh bho na freagairtean mar a leanas:

- Barrachd cuideim air buaidh curraicealam na Gàidhlig aig ìre na h-àrd-sgoile, gu sònraichte le barrachd shlighean tro mheadhan na Gàidhlig agus Gàidhlig (Luchd-ionnsachaidh), agus chan ann dìreach tro e-Sgoil;
- Barrachd co-roinn de chleachdadh air ar seirbheisean air-loidhne agus ann an dòighean eile;
- Barrachd cothroman do luchd-dreuchd a bhith a' co-obrachadh air càileachd agus leasachadh Foghlam Gàidhlig, mar eisimpleir modarataireachd agus measadh;
- Barrachd faicsinneachd agus buaidh na Gàidhlig anns a h-uile Co-obrachadh agus Plana Leasachaidh Roinneil;
- Dèanamh cinnteach à cothromas ann an cothrom air teicneòlas, m.e. bathar-cruaidh is libhrigeadh a' gabhail a-steach tro e-Sgoil; agus
- Bu chòir do ro-innleachd didseatach Foghlam Alba a bhith toirt a-steach comhairleachadh sgoiltean air an teicneòlas a tha a dhìth agus air a' chleachdadh as fheàrr ann a bhith a' cur leasan didseatach air dòigh.

2.8 Prìomh Phrionnsapalan

Spèis cho-ionann

Fo Achd 2005, tha Bòrd na Gàidhlig ag obair le sùil ri inbhe na Gàidhlig a dhèanamh tèarainte mar chànan oifigeil na h-Alba, le spèis cho-ionann ris a' Bheurla. Tha am Bòrd an dùil an uair sin gun seall ùghdarrasan poblach anns na planaichean aca mar a thèid am prionnsapal a choileanadh agus a chumail ann an cleachdadh.

Gus spèis cho-ionann a nochdadh, nì Foghlam Alba cinnteach gu bheil a' chànan mar phàirt de ar gnìomhachd agus ar seirbheisean agus gun tèid an libhrigeadh aig an aon ìre agus càileachd ris an fheadhainn a bheir sinn seachad sa Bheurla.

Tairgse ghnìomhach

Nì Foghlam Alba tairgse ghnìomhach de ar seirbheisean airson Gàidhlig don luchd-obrach againn agus don phoball. Nì seo cinnteach, nuair a bhios sinn a' tabhann sheirbheisean Gàidhlig, gum bi fios aig luchd-cleachdaidh le Gàidhlig gu bheil iad ann, agus gu bheilear gam brosnachadh gu gnìomhach gus an cleachdadh.

Bheir seo an t-uallach air falbh bhon neach fa leth a bhith ag iarraidh na seirbheis agus bheir e misneachd do luchd-cleachdaidh le Gàidhlig gu bheil fios aca gun tèid na feumalachdan aca a choileanadh mas e sin an roghainn aca.

Bidh sinn ag amas air dèanamh cinnteach gum bi ar seirbheisean Gàidhlig cho ruigsinneach ris na seirbheisean Beurla againn.

Àbhaisteachadh

Is e prìomh amas a' Phlana Cànain Nàiseanta Gàidhlig 2018-23 gum bi a' Ghàidhlig air a cleachdadh nas trice, le barrachd dhaoine agus ann am barrachd shuidheachaidhean. Gus an t-amas seo a choileanadh, tha àbhaisteachadh na Gàidhlig mar phàirt de bheatha làitheil na h-Alba na phrìomh ghnìomh agus tha ùghdarrasan poblach aig cridhe seo.

Nì Foghlam Alba cinnteach gum bi cothroman air an àbhaisteachadh gus a' Ghàidhlig a chleachdadh don phoball agus don luchd-obrach againn, mar thaic do amas Plana Cànain Nàiseanta Gàidhlig 2018-23 gum bi a' Ghàidhlig air a cleachdadh nas trice, le barrachd dhaoine agus ann am farsaingeachd de shuidheachaidhean.

3. Gealltanasan a' Phlana: Amasan Àrd-ìre

Is e amas Bhòrd na Gàidhlig gun tèid a' Ghàidhlig a chleachdadh nas trice le barrachd dhaoine agus ann am farsaingeachd de shuidheachaidhean. Tha na seachd amasan àrd-ìre aontaichte aig Foghlam Alba a' cur an cèill an t-amas farsaing seo.

A' cur ri cleachdadh na Gàidhlig

Amas Àrd-ìre	<p>Obraich còmhla ri tidsearan agus luchd-dreuchd eile ann an sgoiltean, ùghdarrasan ionadail agus Co-obrachaidhean Leasachaidh Roinneil (RICan) gus goireasan agus prògraman ionnsachaidh proifeiseanta a sholarachadh le fòcas air Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig/Foghlam Luchd-ionnsachaidh na Gàidhlig aig ìre nàiseanta, roinneil agus ionadail, a' tarraing air fianais agus fiosrachadh bhon sgrùdadh againn agus gnìomhachdan eile.</p>
Buil a thathas ag iarraidh	<p>Barrachd eòlais, sgilean agus misneachd am measg thidsearan agus luchd-dreuchd thar roinnean ann a bhith libhrigeadh curraicealam airson FMG agus FLI.</p> <p>Barrachd freumhachaidh den Chomhairle mu Foghlam Gàidhlig ann an cleachdadh gus builean do chlann is daoine òga a leasachadh.</p> <p>Leantainn le cleachdadh Stiùireadh Reachdail airson Foghlam Gàidhlig.</p> <p>Bidh cothrom aig luchd-dreuchd air na sàr stòrasan a bhios sinn a' dèanamh agus ag eadar-theangachadh don Ghàidhlig, agus gnìomhachdan ionnsachaidh proifeiseanta a chuireas ri ionnsachadh, teagasg agus measadh ann am FMG agus FLI. Cuidichidh na modhan-obrach seo ri togail sgioba luchd-dreuchd misneachail airson foghlam na Gàidhlig.</p> <p>Meudachadh air planadh, agus measadh foirmeil air buaidh planaidh, airson foghlam Gàidhlig thar gach RIC.</p>
Cleachdadh Làithreach	<p>Tha sinn a' leantainn air adhart a' co-obrachadh le ùghdarrasan ionadail agus sgoiltean gus stiùireadh ro-innleachdail a thabhann a thaobh stèidheachadh Curraicealam airson Sàr-mhathais airson FMG, FLI agus ICCG.</p> <p>Bidh sinn a' toirt fiosrachadh do luchd-dreuchd gu cunbhalach tro na cuairt-litrichean againn, brathan-ullachaidh agus meadhanan sòisealta a thaobh stòrasan,</p>

cothroman ionnsachaidh proifeiseanta agus an taic leis a' churraicealam a tha ri fhaighinn bho Fhoghlam Alba agus com-pàirtichean. Bidh ar conaltradh a' brosnachadh iomhaigh fhàbharach den Ghàidhlig.

Tro bhith ag obair aig ìre roinneil agus nàiseanta bidh sinn a' brosnachadh leasachadh ann am FLI agus FMG thar an t-siostaim.

Chaidh Buidheann-obrach Cho-obrachail air Leasachadh Roinneil a stèidheachadh airson na Gàidhlig le Caidreachas a' Chinn a Tuath. Is e dleastanas na buidhne na sruthan-obrach co-cheangailte ri plana an RIC a thoirt air adhart.

Tha sinn a' dèanamh cinnteach gu bheil prìomhachasan airson na Gàidhlig air an gabhail a-steach ann am planaichean-obrach an Fhrèam-obrach Leasachaidh Nàiseanta (NIF) airson measadh agus modarataireachd.

Tha sinn a' toirt taic do libhrigeadh nam Measaidhean Coitcheann Nàiseanta airson Foghlam tron Ghàidhlig (MCNG) tro thachartasan com-pàrteachaidh ann an ùghdarrasan ionadail agus sgoiltean. Bidh sinn a' cumail sùil air dearbhadh na càileachd de shusbaint.

Bidh sinn a' libhrigeadh tachartasan taic measaidh is modarataireachd gu nàiseanta ann an diofar àiteachan, le fòcas sònraichte air sgilean sa Ghàidhlig.

Bidh sinn a' libhrigeadh raon de sheiseanan ionnsachaidh proifeiseanta airson na Gàidhlig aig co-labhairtean nàiseanta, agus tachartasan ionadail agus air-loidhne.

Ag obair le co-obraichean thar roinnean-stiùiridh agus sgiobaidhean roinneil, bidh sinn a' libhrigeadh eadar-theangachadh de phrìomh stuthan ionnsachaidh airson FMG 3-18, GLI agus ICCG.

Tha sinn a' leantainn oirnn ag adhartachadh cleachdadh theicneòlasan didseatach leithid Glow agus innealan didseatach co-cheangailte.

Nuair a bha sgoiltean dùinte ri linn a' ghalair lèir-sgaoilte, thug sinn taic do phàrantan/luchd-cùraim le ionnsachadh aig an taigh, ann am pròiseact ris an canar [Scotland Learns](#). Thug seo cothrom do phàrantan/luchd-cùraim air gnìomhan ionnsachaidh tro mheadhan na Gàidhlig gach seachdain anns na raointean a leanas: Litearrachd agus Gàidhlig; Àireamhachd agus Matamataig; Slàinte is Sunnd agus

	<p>ionnsachadh thar-churraicealaim. Thug sinn cuairt-litrichean seachdaineil do phàrantan/luchd-cùraim agus luchd-dreuchd a' tabhann comhairle shònraichte agus chuir sinn air adhart na cothroman bogaidh a thug buidhnean Gàidhlig seachad gus taic a thoirt do ionnsachadh aig an taigh. Chaidh comhairle do phàrantan/luchd-cùraim fhoillseachadh mu bhith a' toirt taic do ionnsachadh aig an taigh, gu h-àraidh nuair nach robh Gàidhlig aig pàrantan/luchd-cùraim iad fhèin, le taic bho fhianais bho ghnìomhan sgrùdaidh.</p>
<p>Gnìomhan a dh'fheumaidh</p>	<p>Leanaidh sinn oirnn leis a' chleachdadh làithreach againn agus cuideachd:-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obraichidh sinn còmhla ris a h-uile ùghdarras ionadail agus RIC, agus bheir sinn seachad comhairle agus taic phractaigeach a bheir aire do fheumalachdan luchd-ionnsachaidh ann am FMG agus FLI, a' gabhail a-steach bogadh agus an ùine ath-bheothachaidh. 2. Obraichidh sinn còmhla ri stiùirichean RIC agus Àrd-Chomhairlichean Roinneil gus foghlam Gàidhlig a bhrosnachadh agus co-obrachadh air co-phròiseactan a bhrosnachadh. 3. Bheir sinn air adhart prìomhachasan aontaichte ag èirigh bho phlanaichean an RIC a tha a' toirt taic agus a' brosnachadh leasachadh ann am FMG agus FLI. Bheir Foghlam Alba taic don phlanadh ro-innleachdail sin agus obraichidh sinn ann an com-pàirteachas le Sgioba Foghlaim Bhòrd na Gàidhlig gus tuilleadh adhartais a lìbhrigeadh a dh'ionnsaigh Plana Cànain Nàiseanta na Gàidhlig. 4. Nì sinn cinnteach gu bheil a' Ghàidhlig a' nochdadh ann an iomairtean nàiseanta a tha ceangailte ris a' Phlana Cànain Nàiseanta Ghàidhlig far am bi goireasan agus ionnsachadh proifeiseanta rim faighinn. 5. Bheir sinn seachad cothroman airson co-obrachadh am measg luchd-dreuchd, tro mheadhan na Gàidhlig, le fòcas air measadh agus modarataireachd. 6. Cuiridh sinn taic ri leasachadh curraicealam àrd-sgoile, ag obair le com-pàirtichean leithid e-Sgoil, Stòrlann, SQA, foghlam adhartach is àrd-ìre, Bòrd na Gàidhlig agus SDS, le goireasan agus ionnsachadh proifeiseanta, gus an t-ionnsachadh tron Ghàidhlig a tha ri fhaotainn do dhaoine òga air feadh Alba a leudachadh. Cuiridh seo ri barrachd misneachd ann an cleachdadh na Gàidhlig. 7. Cuiridh sinn taic ri leudachadh uairean Tràth-ionnsachadh is Cùram-chloinne FMG le bhith a' toirt seachad comhairle agus ionnsachadh proifeiseanta a

	<p>dh'aona-ghnothach do shuidheachaidhean TICC tro làn bhogadh a' gabhail a-steach luchd-cùraim chloinne agus obair ann an com-pàirteachas le buidhnean tràth-bhliadhnaichean FMG.</p> <p>8. Cleachdaidh sinn tachartasan agus co-labhairtean, a' gabhail a-steach feadhainn dhidseatach, le ar com-pàirtichean gus leasachadh a stiùireadh tro bhith a' co-roinn agus a' brosnachadh cleachdadh as fheàrr ann am Foghlam Gàidhlig.</p> <p>9. Brosnaichidh agus leasaichidh sinn ar coimhearsnachd ionnsachadh proifeiseanta air-loidhne airson foghlam Gàidhlig.</p> <p>10. Stèidhichidh sinn buidheann-obrach airson Foghlam Gàidhlig thar gach RIC gus a dhol an àite agus togail air obair buidheann-obrach na Gàidhlig aig RIC Caidreachas a' Chinn a Tuath.</p> <p>11. Obraichidh sinn còmhla ri Buidheann-stiùiridh Ionnsachadh Proifeiseanta gus dèanamh cinnteach gu bheil prògraman Ionnsachadh Proifeiseanta agus Ceannardais, leithid Into Headship, a' gabhail a-steach susbaint a dh'aona-ghnothach airson Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig, aig astar nas luaithe. Obraichidh sinn le raon de chom-pàirtichean gus ceannardas a neartachadh agus a leasachadh le iomradh air targaidean bliadhna aontaichte. Bu chòir beachdachadh air prògraman a tha gan cur an cèill do raon na Gàidhlig.</p> <p>12. Cuidichidh sinn le bhith a' co-roinn a' chleachdadh as fheàrr/as èifeachdaich agus broснаichidh sinn barrachd dol an sàs agus co-obrachaidh am measg luchd-dreuchd. Bidh sinn a' taisbeanadh deagh chleachdadh gach bliadhna aig Fèis Ionnsachaidh na h-Alba.</p> <p>13. Obraichidh sinn le com-pàirtichean, buidhnean Gàidhlig agus ùghdarrasan ionadail gus cleachdadh na Gàidhlig ann an diofar cho-theacsan a bhrosnachadh.</p>
Ceann-latha Targaid	Thèid a h-uile gnìomh gu h-àrd a thoirt air adhart gach bliadhna de bheatha a' Phlana Ghàidhlig seo.
Uallach	Buidhnean-stiùiridh Roinneil, Sgrùdaidh, agus Leasachadh Nàiseanta.

A' cur ri ionnsachadh na Gàidhlig

Amas Àrd-ìre	<p>Dèan cinnteach gu bheil Ro-innleachd Dhidseatach Foghlam Alba a' toirt taic don Ghàidhlig, a' gabhail a-steach taic airson libhrigeadh a' churraicealaim tro e-Sgoil. Meudaich na stòran didseatach (m.e. criomagan bhidio is claisneachd) a tha rim faighinn sa Ghàidhlig airson FMG, GLI, ICCG. Libhrig ceisteachain ro-sgrùdaidh sa Ghàidhlig air-loidhne, agus dèan cinnteach gu bheil Gàidhlig air a gabhail a-steach ann an didseatachadh sam bith eile den phròiseas sgrùdaidh.</p>
Buil a thathas ag iarraidh	<p>Mar phàirt de chruth-atharrachadh didseatach Foghlam Alba, nì sinn cinnteach gum bi iomhaigh nas àirde aig a' Ghàidhlig thar ar seirbheisean didseatachair fad.</p> <p>Bheir seirbheisean didseatach Foghlam Alba taic do fhoillseachadh dà-chànanach.</p> <p>Bidh cothrom aig luchd-dreuchd air àireamh nas motha de stòrasan didseatach Gàidhlig gus taic a thoirt do ionnsachadh, teagasg agus measadh. Mar eisimpleir, stòrasan a bheir taic do libhrigeadh thar a' churraicealaim.</p> <p>Bheir sinn taic agus brosnachadh do chleachdadh teicneòlais gus luach a chur ri libhrigeadh a' churraicealaim airson FMG, FLI agus ICCG, a' cur ri cothromas solair is stòrasan do luchd-ionnsachaidh tro e-Sgoil, GLOW agus SDS.</p>
Cleachdadh Làithreach	<p>Faodaidh na seanailean lin corporra againn taic a thoirt do fhoillseachadh stòrasan dà-chànanach. Tha raon sònraichte againn airson Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig air duilleag inntigidh Foghlam Alba.</p> <p>Bidh sinn a' cur air adhart cleachdadh teicneòlasan didseatach tro bhith a' cleachdadh innealan Glow.</p> <p>Tha sinn a' leantainn oirnn a' comharrachadh a' chleachdaidh as fheàrr ann am FMG agus ga nochdadh air a' Mhòr-ionad Leasachaidh Nàiseanta.</p> <p>Bidh sinn a' toirt seachad seiseanan ionnsachadh proifeiseanta gu didseatach air taic do luchd-dreuchd air libhrigeadh èifeachdach de dh'ionnsachadh is teagasg air-loidhne.</p>

	<p>Tha Coimhearsnachd Ionnsachaidh Phroifeiseanta air-loidhne againn a tha a' gabhail a-steach buidheann Yammer airson luchd-foghlaim na Gàidhlig. Bidh a' bhuidheann seo a' comasachadh co-obrachadh am measg luchd-foghlaim.</p> <p>Tha sinn air cruinneachadh de stòrasan Gàidhlig a chruthachadh a tha rim faighinn bho Fhoghlam Alba agus com-pàirtichean, ris an canar Wakelet, a gheibhear an seo.</p> <p>Bidh Foghlam Alba a' cur air adhart obair e-Sgoil tro na seanailean conaltraidh agus meadhanan sòisealta againn.</p> <p>Tha sinn ag obair le e-Sgoil mar phàirt den tairgse Ionnsachaidh-d Nàiseanta, a bheir cothroman ùra do theagasg is ionnsachadh FMG is GLI ann an Alba.</p> <p>Lean air adhart ag obair le com-pàirtichean leithid Leasachadh Sgilean na h-Alba gus taic a thoirt don Ghàidhlig agus a cur am meud sa churraicealam agus rannsachadh a dhèanamh air cothroman airson obair le com-pàirtichean air pròiseactan co-obrachail.</p> <p>Thug Foghlam Alba taic do dh'obair roinneil/Ro-innleachd Nàiseanta Ionnsachadh is Teagasg Didseatach na h-Alba le bhith a' stiùireadh sheisean le e-Sgoil aig cur air bhog Mòr-ionad Ionnsachaidh Bhirtual Caidreachas a' Chinn a Tuath. Sheall seo mar is urrainn do thidsearan teicneòlas a chleachdadh airson co-obrachadh agus ionnsachadh proifeiseanta.</p>
Gnìomhan a dhìth	<p>Leanaidh sinn oirnn leis a' chleachdadh agus an obair a th' againn an-dràsta gus na gnìomhan a leanas a choileanadh mar a thig cruth-atharrachadh didseatach Foghlam Alba agus obair e-Sgoil air adhart.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nì sinn cinnteach gu bheil ùrachadh ar seirbheisean didseatach a' toirt a-steach taic don Ghàidhlig mar phàirt de sholarachadh gnìomhachd dealbhaidh is togail san àm ri teachd. 2. Mar phàirt den Phrògram Cruth-atharrachaidh ùr gus ar seirbheisean air-loidhne a leasachadh, obraichidh sinn le sgiobaidhean nan seirbheisean didseatach airson tòiseachadh air ath-sgrùdadh a dhèanamh air na seirbheisean a th' ann mar-thà gus

	<p>measadh a dhèanamh air dè cho deiseil 's a tha iad airson foillseachadh dà-chànanach agus gus plana-gnìomha de phrìomhachasan ullachadh.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Bheir sinn luchd-cleachdaidh na Gàidhlig an lùib gnìomhachd rannsachaidh luchd-cleachdaidh ann an leasachadh ar seirbheisean didseatach. 4. Neartaichidh sinn ar com-pàirteachas le e-Sgoil gus cothromas a leasachadh do neach-ionnsachaidh sam bith ann am FMG agus FLI an àite sam bith an Alba. 5. Nì sinn conaltradh le roinn na Gàidhlig gus criomagan bhidio is claisneachd a chomharrachadh airson guth-thairis a bhios gu math buannachdail ann a bhith a' toirt taic do ionnsachadh agus teagasg. 6. Cuiridh sinn tagaichean/iomradh air criomagan gus am bi iad furasta do luchd-dreuchd cothrom fhaighinn orra. 7. Bidh sinn ag amas air an ìre adhartais ann an leasachadh Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig san àrd-sgoil a luathachadh. 8. Obraichidh sinn còmhla ri prìomh chom-pàirtichean air ro-innleachd choitcheann airson foghlam Gàidhlig a leasachadh aig ìre na h-àrd-sgoile.
Ceann-latha Targaid	<p>Ro dheireadh bliadhna 1 – Gnìomhan 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11</p> <p>Ro dheireadh bliadhna 2 – Gnìomhan 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11</p> <p>Ro dheireadh bliadhna 3 – Gnìomhan 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11</p> <p>Ro dheireadh bliadhna 4 – Gnìomhan 5, 6, 7, 8, 11</p> <p>Ro dheireadh bliadhna 5 – Gnìomhan 4, 6, 7, 8, 11</p>
Uallach	Sgiobaidhean sheirbheisean didseatach ag obair le Buidhnean-stiùiridh Roinneil, Sgrùdaidh agus Nàiseanta.

Amas Àrd-ìre	Dol an sàs ann an ceannardas nas fharsainge airson leasachadh còmhla ri buidhnean com-pàirteachais leithid Bòrd na Gàidhlig / Ùghdarras Theisteanasan na h-Alba (SQA) / Leasachadh Sgìlean na h-Alba (SDS) / Stòrlann Nàiseanta na Gàidhlig, leis an amas comas a' Churraicealaim airson Sàr-mhathais a mheudachadh agus dèanamh cinnteach à sàr-mhathas agus cothromas do na h-uile. Cudrom
--------------	--

	<p>sònraichte air slighean curraicealaim pearsanta/pearsanaichte tro mheadhan na Gàidhlig do dhaoine òga, curraicealam na h-àrd-sgoile agus dòigh-obrach 1+2 a thaobh chànanan.</p>
<p>Buil a thathas ag iarraidh</p>	<p>Com-pàirteachasan làidir co-obrachail eadar Foghlam Alba agus buidhnean com-pàirteachais, gus solar àrd-inbhe a choileanadh airson foghlam agus taic Ghàidhlig, coileanadh nas fheàrr agus cinn-uidhe adhartach do dhaoine òga.</p> <p>Leantainn air adhart a' cruthachadh stòrasan, rud a tha air a stiùireadh le fiosrachadh, le taic bho bhith a' cruinneachadh fianais bhon cho-obrachadh againn le roinn na Gàidhlig.</p> <p>Bidh seirbheisean didseatach air-loidhne Foghlam Alba fhathast a' libhrigeadh fiosrachadh feumail a tha a' ceangal agus a' coileanadh ar riatanasan reachdail ann a bhith ag adhartachadh Foghlam Gàidhlig agus a' ceangal ri làraich-lìn chom-pàirtichean.</p> <p>Adhartas nas luaithe sa churraicealam Ghàidhlig san àrd-sgoil le leantalachd nas fheàrr aig ìrean àrd-sgoile a thaobh ionnsachadh na Gàidhlig agus ionnsachadh tron Ghàidhlig.</p>
<p>Cleachdadh Làithreach</p>	<p>Bidh sinn a' coinneachadh gu cunbhalach ri com-pàirtichean agus luchd-ùidh agus a' libhrigeadh an fhiosrachaidh as ùire mun obair againn gus ar n-obair a cheangal ri prìomhachasan nàiseanta.</p> <p>Tha sinn ag obair còmhla ri buidhnean com-pàirteachais a' gabhail a-steach Riaghaltas na h-Alba, Bòrd na Gàidhlig, Acadamaidh Iomairt Shòisealta, SDS, Stòrlann, Sabhal Mòr Ostaig, Comann nam Pàrant, Comann Luchd-Teagaisg Àrd-Sgoiltean (CLAS), Oilthigh Obar Dheathain agus e-Sgoil.</p> <p>Bidh sinn a' co-roinn fiosrachadh bho Foghlam Alba agus com-pàirtichean le roinn na Gàidhlig tro na cuairt-litrichean agus na coinneamhan fiosrachaidh againn mu fhoghlam Gàidhlig, agus seanailean mheadhanan sòisealta eile.</p> <p>Tha sinn a' toirt taic luachmhor do bhuidhnean Gàidhlig gus cuideachadh le bhith a' coileanadh amasan Plana Cànan Nàiseanta na Gàidhlig.</p>

	<p>Tha sinn a' cumail taic ri buileachadh Plana Cànan Nàiseanta na Gàidhlig.</p> <p>Bidh sinn a' toirt comhairle agus stiùireadh do sgoiltean agus ùghdarrasan ionadail ann a bhith a' dealbhadh slighean curraicealaim do luchd-ionnsachaidh.</p> <p>Tha sinn a' leantainn air adhart ag obair le com-pàirtichean agus luchd-ùidh gus sàr-ionnsachadh proifeiseanta fad-dreuchd a sholarachadh a tha a' dèiligeadh ri prìomhachasan ionadail is nàiseanta agus a' brosnachadh cleachdadh as fheàrr.</p> <p>Leanaidh sinn oirnn a' cleachdadh thachartasan agus co-labhairtean, feadhainn dhidseatach nam measg, le chom-pàirtichean gus leasachadh ann am FMG agus FLI a stiùireadh.</p>
Gnìomhan a dhìth	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obraichidh sinn còmhla ri sgoiltean agus ùghdarrasan ionadail, le com-pàirtichean, gus taic a thoirt do àrd-cheannardan le mar a chuireas iad an sàs na modhan-obrach a tha air am mìneachadh sa Chomhairle mu Fhoghlam Gàidhlig, a' leantainn gu slighean nas fheàrr do chlann is dhaoine òga ann am FMG 3-18. Bidh seo a' gabhail a-steach brosnachadh cleachdadh ionnsachaidh tro theicneòlasan leithid e-Sgoil agus co-roinn de chleachdadh èifeachdach. 2. Bheir sinn taic do sgoiltean air feadh na h-Alba mu theagasg Gàidhlig (Luchd-ionnsachaidh). Nithear seo le bhith a' comhairleachadh mu chruthachadh slighean ionnsachaidh do Ghàidhlig (Luchd-ionnsachaidh) a bhios a' leantainn gu àrdachadh san àireamh cloinne is dhaoine òga a tha ag ionnsachadh na Gàidhlig. 3. Bheir sinn seachad fianais sgrùdaidh agus fiosrachadh do chom-pàirtichean agus luchd-ùidh a tha cuideachail agus a tha a' comharrachadh gu soilleir feumalachdan sgoiltean gus builean do chlann is daoine òga a leasachadh. Bheir seo taic fiosrachaidh do ghnìomhachd ionnsachaidh proifeiseanta agus feumalachdan a thaobh stòrasan. 4. Bheir sinn taic do sgoiltean le bhith a' leasachadh slighean adhartais leantainneach agus ciallach bho Fhoghlam Farsaing Coitcheann bun-sgoile gu Fhoghlam Farsaing

	<p>Coitcheann àrd-sgoile agus chun na h-Ìre as Sìne; airson FMG agus GLI.</p> <p>5. Bidh a' Bhuidheann-stiùiridh Ionnsachadh Proifeiseanta ag obair còmhla ri roinn FMG, ùghdarrasan ionadail, Riaghaltas na h-Alba agus com-pàirtichean eile gus prògraman ceannardais a cho-dhealbhadh, aig gach ìre, a fhreagras air feumalachdan agus a neartaicheas comas stiùirichean agus luchd-dreuchd ann am foghlam Gàidhlig.</p> <p>6. Bheir sinn taic do cheannardan is luchd-foghlaim gus an cuid sgilean a thoirt air adhart ann a bhith a' libhrigeadh ionnsachadh proifeiseanta do dhaoine eile, air a bheil fòcas air a' churraicealam, air ceannardas ionnsachaidh, teagasg is measadh taobh a-staigh agus thar raointean, cuspairean is roinnean curraicealaim. Obraichidh sinn le com-pàirtichean gus taic a thoirt don obair seo.</p> <p>7. Co-obrachaidh sinn le Bòrd na Gàidhlig gus faighinn a-mach dè a' bhuaidh a bhios aig planadh ro-innleachdail airson FMG àrd-sgoile agus mar a dh'fhaodar a chleachdadh airson co-obrachadh roinneil.</p>
Ceann-latha Targaid	<p>Ro dheireadh bliadhna 1 – Gnìomhan 1, 3, 5, 6, 7</p> <p>Ro dheireadh bliadhna 2 – Gnìomhan 2, 3, 5, 6, 7</p> <p>Ro dheireadh bliadhna 3 – Gnìomhan 2, 3, 4, 5, 6, 7</p> <p>Ro dheireadh bliadhna 4 – Gnìomhan 1, 3, 4, 6, 7</p> <p>Ro dheireadh bliadhna 5 – Gnìomhan 1, 3, 6, 7</p>
Uallach	Buidhnean-stiùiridh Sgrùdaidh, Roinneil is Nàiseanta ag obair le luchd-ùidh agus com-pàirtichean.

A' brosnachadh iomhaigh fhàbharach dhen Ghàidhlig

Amas Àrd-ìre	Ann a bhith a' toirt air adhart ar Prìomhachasan Ro-innleachdail gu lèir, dèan cinnteach gu bheil a' toirt aire don Ghàidhlig. Ag obair le com-pàirtichean, dèan cinnteach gu bheil a' Ghàidhlig air a gabhail a-steach ann am prìomh phoileasaidhean, iomairtean agus tachartasan nàiseanta.
Buil a thathas ag iarraidh	Thar buidhnean-stiùiridh Foghlam Alba bidh planadh ga dhèanamh airson feumalachdan roinn na Gàidhlig agus bidh iad air an toirt a-steach do phlanaichean sruth-obrach.

	<p>Thèid dreuchd Foghlam Alba ann an leasachadh ro-innleachdail Foghlam Gàidhlig a shoilleireachadh mar phàirt de ‘Adhartas nas Luaithe’ agus iomairtean co-cheangailte eile a’ gabhail a-steach leasachaidhean bho sgrùdadh OECD 2021 gus taic a thoirt do libhrigeadh Plana Cànan Nàiseanta na Gàidhlig.</p> <p>Leanaidh a’ Ghàidhlig air adhart a’ nochdadh gu follaiseach ann am prìomh phoileasaidhean nàiseanta, leithid Measaidhean Nàiseanta airson Foghlam tron Ghàidhlig agus iomairtean, leithid Read Write Count. Tachartasan nàiseanta leithid na co-labhairt airson Foghlam Luchd-ionnsachaidh na Gàidhlig, Seachdain Matamataig na h-Alba, Latha Leabhraichean na Cruinne, Latha Naomh Anndrais, An t-Alltan, (co-labhairt nàiseanta do thidsearan Gàidhlig) agus Duaisean Foghlaim na h-Alba. Bidh Fèis Ionnsachaidh na h-Alba a’ tabhann thabhartasan sònraichte a bheir taic do FMG agus FLI.</p>
Cleachdadh Làithreach	<p>Tha ar dealas airson leasachadh na Gàidhlig mar phàirt de na prìomhachasan ro-innleachdail againn air a mhìneachadh san earrainn seo de ar Plana Gàidhlig 2022-2027. Tha dealas aig Foghlam Alba a thaobh a’ ìrean àrda a bhrosnachadh agus a bhith a’ roinn a’ chleachdaidh as fheàrr mar phàirt den phrìomh obair aige.</p> <p>Tha ar n-obair a’ cur ri amasan a’ Phlana Cànan Nàiseanta Ghàidhlig, a’ gabhail a-steach ar riochdachadh anns an Adhartas nas Luaithe agus iomairtean eile den leithid.</p> <p>Bidh sinn a’ toirt seachad comhairle phroifeiseanta air cùisean le prìomhachas nàiseanta airson Foghlam Gàidhlig agus an fheadhainn a tha nan raointean poileasaidh tar-ghearraidh.</p> <p>Bidh sinn a’ freagairt iarrtasan bho ùghdarrasan ionadail agus RICan gus taic a thoirt seachad gus dèiligeadh ri buaidh Covid-19.</p>
Gnìomhan a dhìth	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fhad ’s a chumas sinn oirnn leis ar Plana Gàidhlig, obraichidh sinn bhon phlana chorporra againn agus leanaidh sinn a’ dèanamh cinnteach gu bheil a’ Ghàidhlig air a riochdachadh ann an libhrigeadh agus buileachadh ar prìomhachasan ro-innleachdail air fad, mar a tha air am mìneachadh ann an gnìomhan a’ phlana seo. Coinnichidh oifigearan roinneil agus Luchd-sgrùdaidh na

	<p>Banrigh airson Foghlaim gu cunbhalach gus sùil a chumail air adhartas na Ghàidhlig.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Bheir sinn gnìomhan sònraichte air adhart co-cheangailte ri leasachadh curraicealaim airson foghlam Gàidhlig a thig bhon iomairt Adhartas nas Luaithe airson na Gàidhlig. 3. Nì sinn co-obrachadh buannachdail le com-pàirtichean agus luchd-ùidh gus iomhaigh àrd a thoirt don Ghàidhlig aig tachartasan nàiseanta, a' toirt aire don atharrachadh ann an suidheachaidhean às dèidh Covid-19. 4. Bidh Foghlam Alba a' toirt a-steach Gàidhlig nar tagradh nas fharsainge agus spèis do chòraichean chloinne is dhaoine òga, mar a tha air a mhìneachadh ann an artaigil 30 de Chunnradh nan Dùthchannan Aonaichte air Còraichean Chloinne. 5. Obraichidh sinn còmhla ri Comhairlichean Coileanaidh agus ùghdarrasan ionadail a thaobh a bhith a' dùnadh na beàrn coileanaidh co-cheangailte ri bochdainn agus a' dèanamh cinnteach gu bheil taic is dùbhlàn air a sholarachadh airson FMG. 6. Bheir sinn seachad agus broснаichidh sinn cothroman do luchd-dreuchd a bhith a' co-obrachadh, ag ionnsachadh còmhla agus a' togail comas. 7. Nì sinn cinnteach gu bheil mothachadh ann mu rannsachadh air a' Ghàidhlig agus bheir sinn e air adhart. 8. Nì sinn cinnteach gu bheil sinn fiosraichte mu rannsachadh earbsach is làidir a thaobh na Gàidhlig agus foghlam agus cuiridh sinn sàs e nar n-obair.
Ceann-latha Targaid	Thèid a h-uile gnìomh gu h-àrd a thoirt air adhart gach bliadhna de bheatha a' Phlana Ghàidhlig seo.
Uallach	Buidhnean-stiùiridh Roinneil agus Sgrùdaidh ag obair le Comhairlichean Coileanaidh agus oifigearan In-ghabhalachd.

Amas Àrd-ìre	Meudaich faicsinneachd na Gàidhlig aig Fèis Ionnsachaidh na h-Alba (SLF) ag obair le buidhnean com-pàirteachais leithid Bòrd na Gàidhlig – a' comharrachadh cànan, dualchas is cultar na Gàidhlig agus a' taisbeanadh buaidh co-obrachaidh aig stàilichean co-obrachadh leasachaidh ùghdarrasan ionadail agus roinneil taobh a-staigh baile RIC.
Buil a thathas ag iarraidh	Tha na thachair leis a' ghalar lèir-sgaoilte bho 2020 air ciallachadh gum faodadh an dòigh sa bheil sinn ag

	<p>obair atharrachadh san àm ri teachd le cothrom ri rudan a dhèanamh ann an dòigh eadar-dhealaichte. Aig Fèis Ionnsachaidh na h-Alba bidh sinn a' tagradh airson ìomhaigh nas àirde don Ghàidhlig tro àireamh nas motha de sheiseanan, mun Ghàidhlig agus tron Ghàidhlig.</p> <p>Barrachd sheiseanan air an clàradh agus air an luchdachadh suas gu ar seirbheisean didseatach.</p> <p>Barrachd dol an sàs le luchd-dreuchd agus luchd-ùidh gus cànan, cultar agus dualchas na Gàidhlig a chomharrachadh ann a bhith a' toirt na Gàidhlig gu sluagh nas fharsainghe.</p> <p>Builean nas fheàrr airson clann agus daoine òga agus luchd-dreuchd ag ionnsachadh bho chèile tro cho-obrachadh agus lìonrachadh thar RICan.</p>
Cleachdadh Làithreach	<p>Tha Foghlam Gàidhlig mar phàirt den phrògram airson Fèis Ionnsachaidh na h-Alba. Tha seo a' toirt cothrom dhuinn co-dhùnaidhean agus molaidhean bho sgrùdadh agus ar gnìomhachdan cruinneachadh fiosrachaidh eile a cho-roinn.</p> <p>Tha sinn a' toirt cuireadh do sgoiltean a tha air an aithneachadh airson sàr-obair cleachdadh èifeachdach a cho-roinn.</p> <p>Thathas a' toirt cuireadh do chom-pàirtichean pàirt a ghabhail anns na seiseanan ionnsachadh proifeiseanta againn gus eòlas agus fiosrachadh bho na raointean-obrach aca a cho-roinn.</p> <p>Tha sinn a' leantainn oirnn a' libhrigeadh thaisbeanaidhean bho cho-labhairtean agus bhùthan-obrach air a' Mhòr-ionad Leasachaidh Nàiseanta, tro mheadhan na Gàidhlig agus air Foghlam Gàidhlig.</p> <p>Tha sinn a' leantainn oirnn a' dèanamh cinnteach gu bheil Foghlam Alba a' gabhail a-steach agus ag adhartachadh Foghlam Gàidhlig mar phàirt de chothroman ionnsachadh proifeiseanta.</p> <p>Tha sinn a' leantainn oirnn a' clàradh seiseanan ionnsachadh proifeiseanta gus an faod daoine cothrom fhaighinn orra uair sam bith, agus gan cur air adhart tro ar lìonraidhean.</p>

Gnìomhan a dhìth	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bidh Buidheann-stiùiridh Ionnsachadh Proifeiseanta is Ceannardais agus Sgiobaidhean Conaltraidh ag obair gus faicsinneachd na Gàidhlig àrdachadh ann an stuthan conaltraidh agus sanasachd. 2. Obraichidh sinn còmhla ri com-pàirtichean gus an àireamh de sheiseanan mu Fhoghlam Gàidhlig, a dh'fhaodadh a bhith didseatach, aig Fèis Ionnsachaidh na h-Alba (SLF) a chur am meud. 3. Stèidhichidh sinn seiseanan aig deireadh an latha-obrach, a dh'fhaodadh a bhith didseatach, aig SLF. Cuidichidh an dòigh-obrach seo le bhith a' brosnachadh àrd-chàileachd, a' co-roinn fiosrachadh, a' cleachdadh lionrachadh agus a' co-roinn cleachdadh am measg luchd-dreuchd ann am foghlam Gàidhlig. 4. Obraichidh sinn còmhla ri RICan agus ùghdarrasan ionadail gus cleachdadh èifeachdach agus co-obrachadh a thaisbeanadh taobh a-staigh baile RIC. 5. Obraichidh sinn còmhla ri co-obraichean bho sgiobaidhean roinneil gus cleachdadh a chomharrachadh airson a cho-roinn bho air feadh a' churraicealaim. Bheir sinn seachad cothroman gus cleachdadh a cho-roinn agus comas a thogail.
Ceann-latha Targaid	Thèid a h-uile gnìomh gu h-àrd a thoirt air adhart gach bliadhna de bheatha a' Phlana Ghàidhlig seo.
Uallach	Buidheann-stiùiridh Sgrùdaidh, Buidheann-stiùiridh Roinneil, Buidheann-stiùiridh Ionnsachadh Proifeiseanta agus Ceannardais agus Sgiobaidhean Conaltraidh ag obair le com-pàirtichean.

Amas Àrd-ìre	<p>Foillsich fianais sgrùdaidh co-cheangailte ri roinn na Gàidhlig air duilleag a' Phrìomh Neach-sgrùdaidh air làrach-lìn Foghlam Alba, a' gabhail a-steach cùisean a bhuineas gu sònraichte ris an roinn. Cuir taic ri cumhachdachadh le bhith a' co-roinn fianais sgrùdaidh le àrd-cheannardan, tidsearan agus com-pàirtichean, a' gabhail a-steach aig tachartasan. Dèan cinnteach gu bheil roinn na Gàidhlig mar phàirt den phrògram leantainneach de sgrùdaidhean cuspaireil agus, mar a bhios iomchaidh, libhrig sgrùdadh cuspaireil air prìomh roinnean de dh'Fhoghlam na Gàidhlig rè beatha a' phlana.</p>
--------------	--

<p>Buil a thathas ag iarraidh</p>	<p>Ann a bhith a' toirt ar n-obrach air adhart, cuiridh Luchd-sgrùdaidh na Banrigh airson Foghlaim Achd na Gàidhlig (Alba) 2005 an gnìomh, gu sònraichte ann a bhith a' gabhail pàirt ann an daingneachadh inbhe na Gàidhlig mar chànan oifigeil na h-Alba aig a bheil spèis cho-ionann ris a' Bheurla.</p> <p>Bheir Luchd-sgrùdaidh na Banrigh airson Foghlaim measadh neo-eisimeileach seachad air càileachd na Gàidhlig thar roinnean foghlaim. Bidh seo stèidhichte air ar bunait fianais gun samhail, a' gabhail a-steach coimhead air ionnsachadh fhad 's a tha e a' tachairt. Cleachdaidh sinn seo gus leasachadh a bhrosnachadh, buaidh a thoirt air poileasaidh agus gus barantas a thoirt do luchd-cleachdaidh seirbheis, Ministearan na h-Alba agus dhan phoball mu ìrean, càileachd agus leasachaidhean ann am Foghlam Gàidhlig. Le bhith a' dèanamh seo, nì sinn ar dicheall beàrnan a lùghdachadh gus ar pàirt a ghabhail ann a bhith a' coileanadh sàr-mhathais, cothromas agus co-ionannachd airson roinn na Gàidhlig.</p>
<p>Cleachdadh Làithreach</p>	<p>Airson amas àrd-ìre roimhe, agus mar phàirt de phrionnsapalan sgrùdaidh is ath-bhreithneachaidh agus còd cleachdaidh, rinn sinn ath-sgrùdadh air dè cho èifeachdach 's a tha prògraman sgrùdaidh neo-eisimeileach agus ath-sgrùdaidh, agus gnìomhachdan measaidh eile ann a bhith a' toirt taic do leasachadh roinn na Gàidhlig.</p> <p>Tha gu bheil Luchd-sgrùdaidh na Banrigh airson Foghlaim no Co-luchd-measaidh le eòlas ann am Foghlam Gàidhlig a' gabhail pàirt ann an gnìomhachdan sgrùdaidh is ath-sgrùdaidh, a' ciallachadh gu bheil fianais shònraichte ionadail ann gus cur ri leasachadh agus aithris ionadail, nàiseanta agus siostaim. Tha sàr sgilean conaltraidh sa Ghàidhlig agus sa Bheurla aig Luchd-sgrùdaidh na Banrigh airson Foghlaim agus Co-luchd-measaidh. Bidh iad a' cleachdadh nan sgilean sin ann an gnìomhan sgrùdaidh is ath-sgrùdaidh.</p> <p>Tha ar foillseachadh, Comhairle mu Fhoghlam Gàidhlig, a' mìneachadh comhairle phroifeiseanta agus a' soilleireachadh prìomh chleachdaidhean èifeachdach airson roinn na Gàidhlig. Bidh e a' cuideachadh luchd-foghlaim le bhith a' cur an gnìomh cuid den Fhrèam-obrach airson Measadh Càileachd Sheirbheisean is Bhuidhnean san roinn.</p>

	<p>Bidh sinn a’ co-roinn ar comhairle proifeiseanta stèidhichte air fianais gus buaidh a thoirt air an fhrèam-obrach leasachaidh nàiseanta, poileasaidh nàiseanta agus taic do luchd-ionnsachaidh. Bidh toraidhean ar sgrùdaidh a’ cur taic ri comharrachadh phrìomhachasan ùra airson leasachadh ann am Foghlam Gàidhlig aig ìre ionadail, roinneil agus nàiseanta agus thar gach roinn de dh’fhoghlam na h-Alba. Bheir iad buaidh air poileasaidh, ionnsachadh proifeiseanta agus ceannardas.</p> <p>Bidh sinn a’ dèanamh cinnteach à leasachadh bho thoraidhean an sgrùdaidh le bhith a’ gabhail pàirt ann an còmhraidhean proifeiseanta agus a’ dol an sàs le luchd-obrach ann an sgrùdadh, buidhnean-stiùiridh agus com-pàirtichean eile gus taic a thoirt do leasachadh, agus ionnsachadh is ceannardas proifeiseanta san fharsaingeachd. Tha buaidh aig toraidhean an sgrùdaidh againn thairis air na prìomhachasan ro-innleachdail againn uile, a tha cuideachd nam Prìomh Chomharran Coileanaidh (KPlan) corporra. Tha iad seo nan seata sònraichte de cheumannan uimhireil, ceangailte gu soilleir ri ar steach-chur, toraidhean agus builean geàrr-ùine.</p> <p>Tha ar buaidh bho sgrùdadh a’ gabhail a-steach leasachadh ceannardas ro-innleachdail na Gàidhlig; stiùireadh air oide-eòlas bogaidh; agus tuilleadh mìneachaidh air a’ Churraicealam airson Sàr-mhathais, a’ gabhail a-steach preantasachdan bun-ìre, Gàidhlig (Luchd-ionnsachaidh) agus toirt seachad comhairle proifeiseanta mu leudachadh tràth-ionnsachadh agus cùram-chloinne maoinichte gu 1,140 uairean a thide.</p> <p>Leanaidh Luchd-sgrùdaidh na Banrigh orra a’ toirt taic do chàileachd is leasachadh ann an roinn na Gàidhlig aig ìrean ionadail, nàiseanta agus roinneil aig àm ath-bheothachaidh agus, mar sin, a’ daingneachadh libhrigeadh eòlasan ionnsachaidh nas fheàrr, agus sàr-mhathas agus cothromas, do luchd-ionnsachaidh ann an siostam na Gàidhlig. Bidh na litrichean agus na h-aithisgean againn mu sholar tro mheadhan na Gàidhlig a’ toirt seachad beachdan luachaidh mu Fhoghlam Gàidhlig agus a’ toirt taic do leasachadh..</p>
Gnìomhan a dhìth	1. Nì sinn cinnteach gu bheil prògraman sgrùdaidh làithreach agus ùra a’ libhrigeadh bhuilean adhartach gu cunbhalach, le adhbhar coitcheann

	<p>a' leantainn gu spèis cho-ionann don Ghàidhlig mar roinn agus mar chànan do luchd-ionnsachaidh, luchd-foghlaim agus ar luchd-obrach fhèin.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Nì sinn cinnteach gu bheil ar gnìomhachd sgrùdaidh a' cruthachadh, a' cur ann an cleachdadh agus a' luachadh reachdas, poileasaidh agus stiùireadh ùr a tha sònraichte do roinn na Gàidhlig. Tha seo a' gabhail a-steach na h-amasan a tha air an suidheachadh ann am planadh ro-innleachdail, leithid a' Phlana Chorporra agus prìomhachasan nàiseanta a bhuineas ris a' Ghàidhlig. 3. Leanaidh sinn air adhart a' coileanadh agus a' foillseachadh fiosrachadh mun Ghàidhlig ann am prògram sgrùdaidh bliadhnail, a rèir ar Frèam-obrach Inbhean is Measaidh, seann amasan àrd-ìre agus a' nochdadh spèis cho-ionann don roinn. Bidh Luchd-sgrùdaidh na Banrigh airson Foghlaim no Co-luchd-measaidh le eòlas ann am Foghlam Gàidhlig os cionn nan gnìomhachdan sin. 4. Meudaichidh sinn farsaingeachd agus doimhneachd na fianais a bhios sinn a' cruinneachadh mu ùghdarrasan ionadail, colaistean, ionnsachadh is leasachadh coimhearsnachd agus Foghlam Luchd-ionnsachaidh na Gàidhlig. Le bhith a' dèanamh seo, nì sinn cinnteach gu bheil foillseachaidhean mu sgrùdadh a' gabhail a-steach modhan sònraichte roinn na Gàidhlig gus dùilean a shuidheachadh agus spèis cho-ionann a mhodaileadh. 5. Meudaichidh sinn càileachd, leud agus doimhneachd fianais agus aithris air roinn na Gàidhlig mar phàirt den phrògram leantainneach de sgrùdaidhean cuspaireil. 6. Lìbhrigidh sinn aithisg nàiseanta chuspaireil air prìomh roinnean de dh'Fhoghlam na Gàidhlig rè beatha a' phlana. 7. Ann a bhith a' co-dhùnadh mu ullachaidhean airson tuilleadh sgrùdaidh air solarachaidhean fa leth, nì sinn cinnteach gu bheil neartan agus raointean leasachaidh solar Foghlam na Gàidhlig a' toirt buaidh air co-dhùnidhean. 8. Cleachdaidh sinn na toraidhean bhon sgrùdadh gus taic a thoirt do chomharrachadh phrìomhachasan ùra airson leasachadh ann am Foghlam Gàidhlig aig ìre ionadail, roinneil agus
--	--

	<p>nàiseanta agus thar gach roinn de dh'fhoghlam na h-Alba agus gus buaidh a thoirt air ionnsachadh proifeiseanta agus ceannardas.</p> <p>9. Bidh sinn ag obair le, agus a' cumail fiosrachadh ris an Ro-innleachd Nàiseanta airson Rannsachadh gus cleachdadh as fheàrr ann am foghlam a chomharrachadh a ghabhas cleachdadh taobh a-staigh siostam na h-Alba.</p> <p>10. Nì sinn tasgadh nar luchd-obrach, a' gabhail a-steach an fheadhainn a tha ùr don sgioba-sgrùdaidh, gus an urrainn barrachd luchd-obrach cur gu h-èifeachdach ri prionnsapalan sgrùdaidh ann an roinn na Gàidhlig.</p> <p>11. Lìbhrigidh sinn tionndadh Gàidhlig de cheisteachain sgrùdaidh.</p>
Ceann-latha Targaid	Gnìomhan 1-5, 7, 8, 10 Bliadhna 1, 2, 3, 4. 5; Gnìomhan 6, 9, 11 Bliadhna 3-5.
Uallach	Luchd-sgrùdaidh na Banrigh

Amas Àrd-ìre	Cuir taic ri sgrùdadh agus fèin-luachadh airson leasachadh ann an roinn na Gàidhlig. Nì seo cinnteach gum bi follaiseachd leantainneach san dòigh sa bheil sinn a' sgrùdadh roinn na Gàidhlig. Ùraichidh sinn ar Comhairle mu Fhoghlam Gàidhlig, stèidhichte air a' chleachdadh as fheàrr ann an co-dhùnaidhean sgrùdaidh agus ar frèaman-obrach sgrùdaidh, mar a bhios iomchaidh.
Buil a thathas ag iarraidh	Bidh luchd-foghlaim nas misneachaile a' luachadh càileachd an t-solair aca, le comharrachadh soilleir air prìomhachasan airson leasachadh agus fianais air càileachd is leasachadh a tha a' sìor-fhàs ann an roinn na Gàidhlig.
Cleachdadh Làithreach	<p>Chan eil frèam-obrach sgrùdaidh agus fèin-luachaidh sònraichte ann do roinn na Gàidhlig. Tha adhbhar na Comhairle mu Fhoghlam Gàidhlig a' gabhail a-steach luchd-foghlaim a chuideachadh gus a chur an sàs san t-sreath "Dè cho math sa tha ar ..?".</p> <p>Tha buaidh a ghabhas tomhas air a bhith aig a' Chomhairle mu Fhoghlam Gàidhlig aig ìrean ionadail, nàiseanta agus siostaim, agus nas fhaide a-muigh.</p>
Gnìomhan a dhìth	1. Cleachdaidh sinn an t-eòlas agus an fhianais bho sgrùdadh, ath-sgrùdadh agus gnìomhachdan sgrùdaidh eile airson adhbharan leasachaidh gus a' Chomhairle mu Fhoghlam Gàidhlig ùrachadh agus cur ri Aithisgean an Àrd-neach-sgrùdaidh.

	<p>2. Nì sinn obair com-pàirteachaidh le luchd-obrach is luchd-ùidh gus dòigh-obrach nas fheàrr a stèidheachadh airson leasachadh càileachd agus fèin-luachadh às am faod sinn measadh soilleir a dhèanamh air buaidh ar cuid obrach. Airson seo, seallaidh sinn ri bhith a' co-roinn ar fianais sgrùdaidh gu cunbhalach, a' gabhail a-steach ceistean dùbhlain agus cleachdadh èifeachdach. Feumaidh sinn cuideachd dèanamh cinnteach gu bheil spèis cho-ionann aig ar taic do Fhoghlam tro Mheadhan na Gàidhlig ris na bhios luchd-sgrùdaidh eadar-nàiseanta a' dèanamh airson siostaman foghlaim ionann.</p> <p>3. Bidh sinn a' co-roinn cleachdadh èifeachdach bho roinn na Gàidhlig san aon dòigh sa gheibhear tron Bheurla.</p>
Ceann-latha Targaid	Gnìomhan 1, 3 Bliadhna 1-5; Gnìomh 2 Bliadhna 2-5.
Uallach	Luchd-sgrùdaidh na Banrigh

Amas Àrd-ìre	Thèid ath-sgrùdadh a dhèanamh air a h-uile gealltanais bhon eagraan mu dheireadh de Phlana Gàidhlig Foghlam Alba a tha fhathast ann an raon-ùghdarras Foghlam Alba agus thèid an fheadhainn nach eil air an làn libhrigeadh a thoirt air adhart agus a libhrigeadh.
Buil a thathas ag iarraidh	Leanaidh sinn oirnn a' libhrigeadh gheallaidhean bhon eagraan roimhe.
Cleachdadh Làithreach	Leanaidh geallaidhean Foghlam Alba bhon eagraan ro seo den Phlana Ghàidhlig againn a-steach don ath-phlana seo.
Gnìomh a dhìth	Nì sinn ath-sgrùdadh agus cumaidh sinn sùil air na gnìomhan a tha fhathast gun choileanadh agus bheir sinn air adhart iad mar ghnìomhan san eagraan ùr seo.

4. Amasan Seirbheis Corporra

Buil a thathas ag iarraidh	Suaicheantas agus brand Lìbhrig an suaicheantas corporra agus am brandadh ann an Gàidhlig agus Beurla aig a' chiad chothrom agus mar phàirt de phròiseas ùrachaidh sam bith. Nochdaidh an suaicheantas follaiseachd cho-ionann airson an dà chànan.
Cleachdadh Làithreach	Tha an suaicheantas agus a' gheàrr-abairt againn air a' phlana corporra againn rim faighinn gu dà-chànanach. Tha an suaicheantas dà-chànanach air a chleachdadh an-còmhnaidh ann an conaltradh, a' gabhail a-steach taisbeanaidhean, foillseachaidhean agus seirbheisean air-loidhne. Tha a' gheàrr-abairt dhà-chànanach air a chleachdadh ann an co-theacsan Gàidhlig agus tha e ri fhaighinn airson a chleachdadh nas fharsainghe.
Gnìomhan a dhìth	Leanaidh sinn air adhart a' meudachadh cleachdadh ar geàrr-abairt dhà-chànanach ann an taisbeanaidhean agus sgrìobhainnean foillsichte air feadh na buidhne air stèidh 'spèis cho-ionann'.
Ceann-latha Targaid	Nì sinn cinnteach gun tèid a' gheàrr-abairt dhà-chànanach a chleachdadh anns gach suidheachadh ro 2026.
Uallach	Sgiobaidhean conaltraidh ag obair leis an luchd-obrach air fad.

Conaltradh ris a' Phoball

Buil a thathas ag iarraidh	Cur air adhart Teachdaireachd bhrosnachail gu bheilear an-còmhnaidh a' cur fàilte air conaltradh bhon phoball sa Ghàidhlig.
Cleachdadh Làithreach	Bidh oifigearan a' cleachdadh na Gàidhlig air conaltradh fòn agus/no post-d mar a dh'fheumar agus mar a thathas ag iarraidh.
Gnìomhan a dhìth	Cuiridh sinn teacsa ris na raointean conaltraidh a-muigh de ar seirbheisean air-loidhne gus sealltainn gu bheil fàilte air conaltradh bhon phoball sa Ghàidhlig. Nì sinn cinnteach gu bheil gach neach-obrach ann am Foghlam Alba mothachail air a' chomhairle a thaobh cleachdadh na Gàidhlig ann an sgrìobhadh-ainm dà-chànanach.
Ceann-latha Targaid	Ro dheireadh bliadhna 1 agus gu leantainneach às dèidh sin.
Uallach	Sgiobaidhean conaltraidh ag obair leis a' bhuidhinn-stiùiridh Roinneil.

Buil a thathas ag iarraidh	Soidhnichean Bidh Gàidhlig agus Beurla mar phàirt de phròiseas ùrachaidh sam bith air soidhnichean follaiseach.
Cleachdadh Làithreach	Bidh a' mhòr-chuid de na togalaichean againn a' taisbeanadh an t-suaicheantais againn a-staigh agus a-muigh. Tha soidhnichean leis an t-suaicheantas againn air taobh a-staigh thogalaichean a bhios sinn a' co-roinn le Riaghaltas na h-Alba.
Gnìomhan a dhìth	A thuilleadh air an t-suaicheantas dhà-chànanach, meudaichidh sinn cleachdadh na Gàidhlig air a h-uile soidhne nuair a thèid an ùrachadh, a' nochdadh spèis cho-ionann don Ghàidhlig agus don Bheurla, le fòcas an toiseach air soidhnichean àrd-ìomhaigh.
Ceann-latha Targaid	Bliadhna 5
Uallach	Buidheann Conaltraidh agus Sgioba Ghoireasan ag obair leis a' bhuidhinn-stiùiridh Roinneil.
Buil a thathas ag iarraidh	Conaltradh sgrìobhte Bithear an-còmhnaidh a' gabhail ri conaltradh sgrìobhte sa Ghàidhlig (post, post-d agus meadhanan sòisealta) agus thèid freagairtean a thoirt seachad sa Ghàidhlig ann an co-rèir ris a' phoileasaidh choitcheinn.
Cleachdadh Làithreach	Tha fàilte air a h-uile seòrsa conaltradh sgrìobhte a thig gu Foghlam Alba sa Ghàidhlig agus freagraidh sinn sa Ghàidhlig. Bidh a' mhòr-chuid den luchd-obrach againn a' cleachdadh Gàidhlig nan sgrìobhadh-ainm air post-d.

	<p>Leanaidh sinn air adhart a' freagairt conaltradh sgrìobhte sa Ghàidhlig ma gheibhear e sa Ghàidhlig.</p> <p>Leanaidh sinn air adhart a' brosnachadh luchd-obrach gus ainmean-sgrìobhte puist-d dà-chànanach a chleachdadh.</p>
Gnìomhan a dhìth	<p>Uraichidh sinn an dòigh conaltraidh agus cuiridh sinn fiosrachadh ris an duilleig 'fios thugainn' air an làraich-lìn againn gus cuideam a chur air mar a tha sinn a' gabhail ri conaltradh sgrìobhte agus freagairtean sa Ghàidhlig.</p> <p>Brosnaichidh sinn cleachdadh raon na Gàidhlig air an eadra-lìon againn leis an luchd-obrach air fad.</p>
Ceann-latha Targaid	Ro dheireadh bliadhna 1 agus gu leantainneach às dèidh sin.
Uallach	Sgioba Conaltraidh ag obair le buidhnean-stiùiridh iomchaidh.

Buil a thathas ag iarraidh	<p>Fàilteachas agus fòn</p> <p>Far an urrainn do luchd-obrach le Gàidhlig an t-seirbheis seo a thoirt seachad, tha iad a' faighinn taic gus sin a dhèanamh, agus tha an t-seirbheis air a chur air adhart don phoball.</p>
Cleachdadh Làithreach	Thèid conaltradh rinn a dh'fheumas freagairt Ghàidhlig a thoirt air adhart le neach-obrach a tha fileanta sa Ghàidhlig.
Gnìomhan a dhìth	Brosnaichidh sinn cleachdadh na Gàidhlig mar mheadhan conaltraidh tro ar raointean seirbheis air-loidhne leithid 'fios thugainn'.
Ceann-latha Targaid	Ro dheireadh bliadhna 1
Uallach	Goireasan Daonna, sgioba conaltraidh ag obair le buidheann-stiùiridh Roinneil.

Buil a thathas ag iarraidh	<p>Coinneamhan poblach</p> <p>A' rannsachadh agus a' brosnachadh chothroman gu cunbhalach gus coinneamhan poblach a chumail san dà chànan no sa Ghàidhlig.</p>
Cleachdadh Làithreach	Chan eil coinneamhan poblach gan cumail le Foghlam Alba
Gnìomhan a dhìth	Ma thèid coinneamhan poblach a chumail, bidh Foghlam Alba a' gabhail a-steach Gàidhlig annta.
Ceann-latha Targaid	Bliadhna 1-5

Uallach	Buidhnean-stiùiridh Roinneil is Sgrùdaidh agus sgioba Conaltraidh
---------	---

Fiosrachadh

Buil a thathas ag iarraidh	Fiosan Naidheachd Tha fiosan naidheachd àrd-iomhaigh agus fiosan naidheachd co-cheangailte ris a' Ghàidhlig air an sgaoileadh an dà chuid sa Ghàidhlig agus sa Bheurla.
Cleachdadh Làithreach	Tha fiosan naidheachd co-cheangailte ri cuspairean Gàidhlig gan cur a-mach gu dà-chànanach. Bidh neach-labhairt ann gus conaltradh a dhèanamh ris na meadhanan sa Ghàidhlig mar a bhios feum air.
Gnìomhan a dhìth	Leanaidh sinn air adhart leis a' chleachdadh làithreach. Thèid innse do na meadhanan gu bheil neach-labhairt Gàidhlig ri fhaighinn mar phàirt de thairgse gnìomhach.
Ceann-latha Targaid	Bliadhna 1-5
Uallach	Goireasan daonna, sgioba Conaltraidh, ag obair le buidhnean-stiùiridh iomchaidh.

Buil a thathas ag iarraidh	Meadhanan Sòisealta Fiosrachadh mu shusbaint airson Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig air a sgaoileadh gu cunbhalach tro na meadhanan sòisealta sa Ghàidhlig, agus/no anns a bheil Gàidhlig airson a h-uile susbaint eile, air a stiùireadh leis an ìre de luchd-cleachdaidh a th' ann agus a dh'fhaodadh a bhith ann.
Cleachdadh Làithreach	Bidh sinn a' cleachdadh mheadhanan sòisealta gus prìomh fhiosrachadh a sgaoileadh agus gus cleachdadh a nochdadh, agus a' cleachdadh na Gàidhlig gus susbaint Ghàidhlig a chomharrachadh agus a chur air adhart. Mar eisimpleir, ann an 2020 – 2021 dh'fhoillsich sinn trì pasganan stòrasan FMG mar thaic don churraicealam agus ionnsachadh tro bhogadh, mar a chaidh a chomharrachadh ann an aithisg deireadh bliadhna a' Phlana Ghàidhlig againn.
Gnìomhan a dhìth	1. Meudaichidh sinn am fiosrachadh a thèid a sgaoileadh tro na seanailean mheadhanan sòisealta againn mun t-susbaint Ghàidhlig a tha ri fhaighinn.

	<p>2. Cuiridh sinn na meadhanan sòisealta againn an sàs gus an cleachdadh as fheàrr airson FMG agus FLI a bhrosnachadh agus fhoillseachadh.</p> <p>3. Cuiridh sinn Gàidhlig ann am fiosrachadh a thèid a sgaoileadh tro na meadhanan sòisealta againn mun t-susbaint air fad. Bidh an aithisg sgrùdaidh againn a' sealltainn àrdachadh bliadhna.</p>
Ceann-latha Targaid	Thèid na gnìomhan gu h-àrd a thoirt air adhart gach bliadhna.
Uallach	Sgioba conaltraidh agus buidhnean-stiùiridh Sgrùdaidh, Roinneil is Nàiseanta.

Buil a thathas ag iarraidh	<p>Làrach-lìn Bu chòir susbaint Ghàidhlig a bhith ri fhaighinn air làrach-lìn an ùghdarras phoblaich, le cuideam ga chur air na duilleagan leis a' chomas ruigsinn as motha.</p>
Cleachdadh Làithreach	Tha susbaint Ghàidhlig ri fhaighinn air feadh ar seirbheisean air-loidhne, an t-Ionad Leasachaidh Nàiseanta, an Làrach-lìn Chorporra, Ionnsachadh Proifeiseanta agus Ceannardas, Parentzone Scotland agus Glow. Lorgar susbaint Ghàidhlig le bhith a' taidhpeadh 'Gàidhlig' a-steach dhan inneal rannsachaidh. Tha duilleagan air a bheil susbaint cho-cheangailte air an tagadh airson Gàidhlig airson a bhith furasta a lorg. Bidh sinn a' ceangal ri làraich-lìn chom-pàirtichean mar a bhios iomchaidh.
Gnìomhan a dhìth	<p>Leanaidh sinn air adhart a' leasachadh susbaint Ghàidhlig air na seirbheisean air-loidhne againn.</p> <p>Nì sinn ath-sgrùdadh agus ùrachadh air susbaint mar a bhios feum air agus nì sinn cinnteach gu bheil earrann Ghàidhlig airson FMG agus GLI air na seirbheisean againn.</p> <p>Thèid susbaint Ghàidhlig a chur am meud air làrach-lìn chorporra Foghlam Alba gus spèis cho-ionann a nochdadh agus gus faicsinneachd agus inbhe a' chànain a thogail.</p>
Ceann-latha Targaid	Thèid na gnìomhan gu h-àrd a thoirt air adhart gach bliadhna.
Uallach	Sgioba Sheirbheisean Didseatach, sgioba Sheirbheisean Lìn, sgioba Conaltraidh ag obair le buidhnean-stiùiridh Sgrùdaidh agus Roinneil.

Buil a thathas ag iarraidh	Foillseachaidhean Corporra Dèanta sa Gàidhlig agus sa Bheurla, le prìomhachas ga thoirt don fheadhainn aig a bheil an comas ruigsinn as motha.
Cleachdadh Làithreach	Tha Foghlam Alba a' toirt prìomhachas do phrìomh phàipearan a bhith rim faighinn sa Ghàidhlig gus ar luchd-obrach, tidsearan, luchd-dreuchd agus luchd-ionnsachaidh a chuideachadh ann a bhith a' cleachdadh na Gàidhlig airson prìomh obair builean nas fheàrr a choileanadh do chlann is dhaoine òga. Tha rannsachadh airson 'Gàidhlig' air an làrach-lìn againn a' comharrachadh nan sgrìobhainnean agus na stòrasan a tha ri fhaighinn, a bharrachd air sgrìobhainnean co-cheangailte ri ar gnìomhan corporra.
Gnìomhan a dhìth	Leanaidh sinn oirnn leis a' chleachdadh làithreach. Thèid liosta de na sgrìobhainnean a tha rim faighinn sa Ghàidhlig fhoillseachadh gach bliadhna mar phàirt den aithisg bhliadhnail againn agus thèid a mheudachadh thar nan 5 bliadhna a tha romhainn.
Ceann-latha Targaid	Thèid na gnìomhan gu h-àrd a thoirt air adhart gach bliadhna.
Uallach	Seirbheisean corporra ag obair le buidhnean-stiùiridh Sgrùdaidh, Roinneil agus Nàiseanta.

Buil a thathas ag iarraidh	Cleachdadh cànan Tha pròiseas ann gus dèanamh cinnteach gu bheil deagh Ghàidhlig shoilleir anns a h-uile fiosrachadh corporra.
Cleachdadh Làithreach	Tha pròiseas againn gus dèanamh cinnteach gu bheil a' Ghàidhlig a thathar a' cleachdadh ann am fiosrachadh corporra den chàileachd as àirde. Bidh sinn a' sgrùdadh nan eadar-theangachaidhean againn air an taobh a-staigh agus air an taobh a-muigh gus dèanamh cinnteach gu bheilear a' cumail ri Gnàthachas Litreachadh na Gàidhlig.
Gnìomhan a dhìth	Leanaidh sinn oirnn leis a' chleachdadh làithreach. Ceanglaidh sinn ri com-pàirtichean gus dèanamh cinnteach gu bheilear a' cleachdadh dòigh-obrach chunbhalach a thaobh briathrachas agus teirmichean speisealta. Ùraichidh sinn ar faclairian briathrachais gu cunbhalach.
Ceann-latha Targaid	Thèid na gnìomhan gu h-àrd a thoirt air adhart gach bliadhna.
Uallach	Buidhnean-stiùiridh sgrùdaidh agus roinneil

Buil a thathas ag iarraidh	Taisbeanaidhean Bu chòir coimhead gu cunbhalach air cothroman gus taisbeanaidhean poblach a libhrigeadh gu dà-chànanach no sa Ghàidhlig, le prìomhachas ga thoirt dhan fheadhainn leis a' bhuidheas as motha a dh'fhaodadh a bhith ann.
Cleachdadh Làithreach	Bidh sinn a' cleachdadh eadar-theangachaidhean no a' libhrigeadh taisbeanaidhean Gàidhlig nuair a gheibh sinn cuireadh gu taisbeanaidhean. Aig amannan, bidh sinn a' roghnachadh dè a' chànan a chleachdas sinn gus dèanamh cinnteach gu bheil teachdaireachdan cudromach air an sgaoileadh gu h-èifeachdach agus air an tuigsinn leis an luchd-amais san amharc (m.e. SLF, An t-Alltan).
Gnìomhan a dhìth	Leanaidh sinn oirnn leis a' chleachdadh làithreach. Meudaichidh sinn ar cleachdadh den Ghàidhlig aig tachartasan leithid Fèis Ionnsachaidh na h-Alba agus An t-Alltan,
Ceann-latha Targaid	Thèid na gnìomhan gu h-àrd a thoirt air adhart gach bliadhna.
Uallach	Buidhnean-stiùiridh Sgrùdaidh agus Roinneil.

Luchd-obrach

Buil a thathas ag iarraidh	In-sgrùdadh Nì sinn in-sgrùdadh air sgilean Gàidhlig agus feumalachdan trèanaidh tro bheatha gach plana.
Cleachdadh Làithreach	Chaidh in-sgrùdaidhean a dhèanamh airson PG 2015-2020 airson comharrachadh sgilean Gàidhlig taobh a-staigh na buidhne agus comharrachadh nan daoine a tha airson Gàidhlig ionnsachadh.
Gnìomhan a dhìth	Bheir sinn air adhart gnìomhan a thig bho fhreagairtean na suirbhìdh sgrùdaidh. Thèid builean na suirbhìdh a chleachdadh gus poileasaidh trèanaidh is fastaidh Foghlam Alba a leasachadh. Nì sinn sgrùdadh air sgilean luchd-obrach.
Ceann-latha Targaid	Thèid na gnìomhan gu h-àrd a thoirt air adhart ann am bliadhna 2.
Uallach	Sgioba ghoireasan daonna ag obair le buidhnean-stiùiridh Sgrùdaidh is Roinneil.

Buil a thathas ag iarraidh	Inntrigeadh Eòlas air Plana Gàidhlig an ùghdarrais phoblaich air a ghabhail a-steach ann an inntrigeadh luchd-obrach ùr
----------------------------	---

Cleachdadh Làithreach	Tha eòlas aig a h-uile neach-obrach a th' againn an-dràsta air Plana Gàidhlig na buidhne agus chruthaich riochdairean bho gach roinn-stiùiridh buidheann-obrach taobh a-staigh ùine ghoirid gus cur ri cruthachadh a' Phlana Ghàidhlig ùir. Leanaidh sinn oirnn le steach-chur air Fhoghlam Gàidhlig, a' cur cuideam air dleastanasan dhaoine air feadh na buidhne ann a bhith ag adhartachadh na Gàidhlig.
Gnìomhan a dhìth	Mar phàirt den inntreigeadh do luchd-obrach ùra anns na Sgiobaidhean Leasachaidh Roinneil agus thar bhuidhnean-stiùiridh sa bhuidhinn, nì sinn cinnteach gu bheil mothachadh air a' phlana agus air na dleastanasan fa leth.
Ceann-latha Targaid	Thèid an gnìomh gu h-àrd a thoirt air adhart gach bliadhna.
Uallach	Sgioba ghoireasan daonna ag obair le buidhnean-stiùiridh Sgrùdaidh, Roinneil agus Nàiseanta.

Buil a thathas ag iarraidh	Trèanadh cànan Trèanadh agus leasachadh sgilean Gàidhlig ga thabhan don luchd-obrach, gu sònraichte a thaobh cur an gnìomh plana Gàidhlig an ùghdarrais phoblaich.
Cleachdadh Làithreach	Gus co-fhaireachdainn agus tuigse mun Ghàidhlig a bhrosnachadh, bidh sinn a' feuchainn ri ar luchd-obrach air fad a bhrosnachadh a bhith taiceil don Ghàidhlig agus gus ìomhaigh fhàbharach den Ghàidhlig adhartachadh mar phàirt den obair againn. Tha cothrom aig luchd-obrach a tha ag ionnsachadh na Gàidhlig tighinn còmhla gus eòlasan a cho-roinn, a' Ghàidhlig a dh'ionnsaich iad a chleachdadh agus am misneachd a thogail.
Gnìomhan a dhìth	Stiùiridh sinn an fheadhainn a tha airson an sgilean Gàidhlig a leasachadh gu cùrsaichean agus ionnsachadh air-loidhne. Mar phàirt de dh'ionnsachadh proifeiseanta san àite-obrach, bidh ionnsachadh na Gàidhlig le luchd-obrach a' gabhail àite rè uairean-obrach.
Ceann-latha Targaid	Thèid na gnìomhan gu h-àrd a thoirt air adhart gach bliadhna.
Uallach	Buidheann-stiùiridh Roinneil

Buil a thathas ag iarraidh	Trèanadh mothachaidh Thèid trèanadh mothachaidh Gàidhlig a thabhan do luchd-obrach, le prìomhachas ga thoirt do stiùirichean, buill a' bhùird, comhairlichean, agus luchd-obrach a tha a' dèiligeadh gu dìreach ris a' phoball.
----------------------------	---

Cleachdadh Làithreach	Tha seiseanan mothachaidh air an tabhann don luchd-obrach.
Gnìomhan a dhìth	Leanaidh sinn air adhart leis a' chleachdadh làithreach leis an luchd-obrach. Bheir sinn seachad trèanadh mothachaidh Gàidhlig gach bliadhna.
Ceann-latha Targaid	Air stèidh bliadhnail
Uallach	Sgioba Ghoireasan Daonna, sgioba Conaltraidh ag obair le buidhnean-stiùiridh Sgrùdaidh, Roinneil, Corporra, Ionnsachadh Proifeiseanta agus Ceannardas agus Nàiseanta.

Buil a thathas ag iarraidh	Fastadh Aithneachadh agus spèis do sgilean Gàidhlig taobh a-staigh a' phròiseas fastaidh air feadh an ùghdarras phoblaich
Cleachdadh Làithreach	Tha Foghlam Alba mothachail air cho cudromach is a tha e a' Ghàidhlig a mheas mar sgil obrach chudromach airson cosnadh is bhith a' comharrachadh shuidheachaidhean far a bheil cleachdadh na Gàidhlig riatanach no feumail.
Gnìomhan a dhìth	Leanaidh sinn air adhart leis a' chleachdadh làithreach agus nì sinn cinnteach gu bheil luchd-obrach Ghoireasan Daonna mothachail air dleastanasan.
Ceann-latha Targaid	Thèid an gnìomh gu h-àrd a thoirt air adhart gach bliadhna.
Uallach	Sgioba Ghoireasan Daonna, sgioba Conaltraidh ag obair le buidhnean-stiùiridh Sgrùdaidh, Roinneil, Corporra, Ionnsachadh Proifeiseanta agus Ceannardas agus Nàiseanta.

Buil a thathas ag iarraidh	Fastadh Gàidhlig air a h-ainmeachadh mar sgil riatanach agus/no feumail ann an tuairisgeulan obrach gus am plana Gàidhlig a libhrigeadh agus ann an co-rèir ri comhairle fastaidh Bhòrd na Gàidhlig.
Cleachdadh Làithreach	Mar phàirt den pròiseas fastaidh, tha Gàidhlig air ainmeachadh mar sgil riatanach agus/no feumail ann an tuairisgeulan obrach luchd-obrach ùr, gus na gnìomhan sa Phlana Ghàidhlig a libhrigeadh, a rèir comhairle fastaidh a' Bhùird.
Gnìomhan a dhìth	Leanaidh sinn oirnn leis a' chleachdadh làithreach. Nochdaidh sinn gum bi fàilte air tagraidhean bho dhaoine le sgilean sa Ghàidhlig anns a h-uile tuairisgeul obrach aig Foghlam Alba.
Ceann-latha Targaid	Thèid na gnìomhan gu h-àrd a thoirt air adhart gach bliadhna.
Uallach	Buidhnean-stiùiridh Sgrùdaidh is Roinneil, sgioba Ghoireasan Daonna agus sgioba Conaltraidh.

Buil a thathas ag iarraidh	Fastadh Sanasan obrach dà-chànanach no ann an Gàidhlig a-mhàin airson gach dreuchd far a bheil Gàidhlig na sgil riatanach.
Cleachdadh Làithreach	Bidh sinn a' sgaoileadh shanasan-obrach dà-chànanach nuair a tha eòlas ann am Foghlam Gàidhlig aig cridhe raon-ùghdarras na h-obrach.
Gnìomhan a dhìth	Cuiridh sinn beagan Gàidhlig anns a h-uile sanas-obrach aig Foghlam Alba.
Ceann-latha Targaid	Thèid na gnìomhan gu h-àrd a thoirt air adhart gach bliadhna.
Buil a thathas ag iarraidh	Buidheann-stiùiridh na Gàidhlig (GOC) Buidheann-stiùiridh na Gàidhlig, a' co-obrachadh leis an Daonna agus sgrìobh Litreachadh na Gàidhlig as ùire a thaobh gach stuth sgrìobhte a chuireas an t-ùghdarras poblach a-mach.
Cleachdadh Làithreach	Tha Foghlam Alba a' leantainn Gnàthachas Litreachadh na Gàidhlig as ùire anns a h-uile stuth sgrìobhte a thèid fhoillseachadh agus leanaidh sinn oirnn a' dèanamh sin. Leanaidh Foghlam Alba a' ceangal ri com-pàirtichean gus dèanamh cinnteach gum bi briathrachas air a chleachdadh gu cunbhalach thar fhoillseachaidhean.
Gnìomhan a dhìth	Chan eil gnìomhan ùra a dhìth – leanaidh sinn air adhart leis a' chleachdadh làithreach
Ceann-latha Targaid	Bliadhna 1-5
Uallach	Buidheann-stiùiridh Sgrùdaidh agus Roinneil

Corpas na Gàidhlig

Buil a thathas ag iarraidh	Ainmean-àite: Thathas a' sireadh agus a' cleachdadh comhairle mu ainmean-àite Gàidhlig bho Ainmean-Àite na h-Alba.
Cleachdadh Làithreach	Tha Foghlam Alba a' sireadh agus a' cleachdadh comhairle mu ainmean-àite bho Ainmean-Àite na h-Alba agus leanaidh sinn oirnn a' dèanamh sin.
Gnìomhan a dhìth	Chan eil gnìomhan ùra a dhìth – leanaidh sinn air adhart leis a' chleachdadh làithreach
Ceann-latha Targaid	Bliadhna 1-5
Uallach	Buidheann-stiùiridh Sgrùdaidh agus Roinneil

5. Ceanglaichean ris an Fhrèam-obrach Coileanadh Nàiseanta

Mar phàirt den obair againn bidh Foghlam Alba a' cruinneachadh, a' dèanamh anailis agus a' foillseachadh raon farsaing de dh'fhiosrachadh a tha a' cur ris an fhianais a chruinnicheas Riaghaltas na h-Alba ann a bhith a' cumail sùil air adhartas a dh'ionnsaigh coileanadh Bhuilean Nàiseanta. Bidh sinn a' cruinneachadh fianais a bhios a' fiosrachadh ar comhairle do Mhinistearan na h-Alba agus cruthachadh poileasaidh.

Tha sinn àrd-mhiannach airson na Gàidhlig agus tha sinn ag amas air dèanamh cinnteach gu bheil ar clann agus daoine òga air an deagh oideachadh sa Ghàidhlig, a' coileanadh aig àrd-ìre agus comasach air cur ri comann-sòisealta agus eaconamaidh shoirbheachail na h-Alba. Tha an Curraicealam airson Sàr-mhathais a' tabhann curraicealam sùbailte agus beairteach bho 3-18 agus tha gach eòlas ann a tha air a dhealbhadh do chlann agus daoine òga. Bu chòir do stèidheachadh a' Churraicealaim airson Sàr-mhathais leantainn gu eòlasan àrd-inbhe airson Gàidhlig ionnsachadh agus ionnsachadh tron Ghàidhlig, le leasachadh nan ceithir comasan na phàirt chudromach de dh'fhoghlam Gàidhlig. Tha sinn ag oideachadh dhaoine òga gu bhith nan luchd-ionnsachaidh soirbheachail a choileanas cho àrd 's a ghabhas, saoranaich chunntachail a bhios a' gabhail pàirt agus a' cur gu h-èifeachdach ris a' chomann-shòisealta aca, daoine òga misneachail agus cinnteach aig a bheil fios gu bheil sgilean is luachan aca agus tabhartas ri dhèanamh. Cuidichidh ar n-obair le prìomh chom-pàirtichean, sgoiltean agus buidhnean òigrìdh gus luachan, beachdan, eòlas, sgilean agus misneachd dhaoine òga a thogail a chuidicheas iad gus co-dhùnaidhean fiosraichte a dhèanamh, agus na buannachdan a thuigsinn a thig bho bhith a' faighinn sgilean sa Ghàidhlig a chuireas ris na cothroman aca air soirbheachadh ann an Alba.

Mar a tha na prìomhachasan againn co-cheangailte ris an Fhrèam-obrach

Foghlam Alba: Prìomhachasan Ro-innleachdail		Ceangal ri NPF
PR1	Ceannas Siostaim	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
PR2	Curraicealam	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
PR3	Ionnsachadh, Teagasg agus Measadh	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
PR4	In-ghabhalachd, Sunnd, Co-ionannas agus Co-ionannachdan	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
PR5	Cleachdadh as Fheàrr de dh'Fhianais	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
PR6	Cultar, Luachan agus Giùlan	3, 5, 6, 7, 8, 9

Coileanadh Nàiseanta (NPF)

Gheibhear làn fhiosrachadh mun Fhrèam-obrach Coileanadh Nàiseanta aig:

<https://nationalperformance.gov.scot/>

6. Ceanglaichean ri frèaman-obrach ionadail agus roinneil

Tha prìomh àite aig Foghlam Alba ann a bhith a' toirt taic do RICan. Tha foghlam air feadh na h-Alba air gluasad a dh'ionnsaigh dòigh libhrigidh roinneil airson leasachadh tro cho-obrachadh agus tha na sgiobaidhean againn air an eagrachadh gus coinneachadh ri feumalachdan an t-suidheachaidh ùir seo. Tha na sia sgiobaidhean roinneil againn, air an stiùireadh le Àrd Chomhairlichean Roinneil (SRAan), a' nochdadh nan sia RICan anns a bheil ùghdarrasan ionadail ag obair còmhla air feadh na h-Alba. Tha ar luchd-obrach leasachaidh a' conaltradh gu dìreach le luchd-dreuchd, ag obair a rèir gnìomhan nàiseanta is sgrùdaidh Foghlam Alba gus leasachadh a stiùireadh. Chaidh SEO-Gàidhlig agus Oifigear Foghlaim – Curraicealam Gàidhlig Àrd-sgoile (cùmhnant teirm shuidhichte) a shònrachadh don sgioba roinneil a tha a' toirt taic don Chaidreachas a Tuath agus bidh iad cuideachd ag obair thar gach sgioba roinneil. Tha an dà oifigear (cùmhnantan ùine shuidhichte) a tha a' toirt taic do bhuileachadh agus libhrigeadh MCNG air an sònrachadh do Sgioba an Iar-dheas. Tha ar n-obair leis na RICan a' toirt taic do na h-amasan sa Phlana Ghàidhlig againn. Tha trèanadh mothachaidh Gàidhlig air a bhith aig a h-uile oifigear thar sgiobaidhean roinneil agus bidh iad a' mìneachadh an dleastanasan ann a bhith a' toirt air adhart gnìomhan a' Phlana Ghàidhlig. Tha na sia RICan mothachail air Plana Gàidhlig Foghlam Alba agus air ar dealas airson builean a leasachadh do chlann agus daoine òga. Bidh na h-Àrd Chomhairlichean Roinneil ag obair gu dlùth le stiùirichean an RIC agus a' brosnachadh toirt a-steach na Gàidhlig mar phàirt de phlanaichean an RIC.

Bheir sinn air adhart dòighean anns am faod sinn buaidh a thoirt air frèaman-obrach eile leithid Com-pàirteachasan Dealbhadh Coimhearsnachd agus Planaichean Tasgadh Sgìlean.

7. Foillseachadh

A' foillseachadh agus a' sanasachadh a' phlana

AIR AN TAOBH A-STAIGH

Thèid Plana Gàidhlig Foghlam Alba fhoillseachadh gu dà-chànanach air na seirbheisean air-loidhne againn. A bharrachd air sin, gus aire mun phlana a thogail le luchd-obrach air an taobh a-staigh bidh sinn:

- a' sgaoileadh fios don luchd-obrach againn tro thachartasan ionnsachadh proifeiseanta;
- a' foillseachadh a' phlana air eadra-lìon Foghlam Alba;
- a' gairm foillseachadh a' phlana ann an conaltradh ris an luchd-obrach air fad;

- ag iarraidh air luchd-libhrigidh sheirbheisean air feadh na buidhne cumail ri prionnsapalan a' phlana; agus
- a' stiùireadh luchd-obrach gu cùrsaichean agus cothroman air-loidhne gus Gàidhlig ionnsachadh agus a cleachdadh no an sgilean a leasachadh.

AIR AN TAOBH A-MUIGH

Thèid Plana Gàidhlig Foghlam Alba fhoillseachadh sa Ghàidhlig agus sa Bheurla air an làrach-lìn againn. A bharrachd air sin, nì sinn mar a leanas:-

- cuiridh sinn fios naidheachd dà-chànanach a-mach mu fhoillseachadh a' phlana;
- sgaoilidh sinn fios mun phlana tro dhiofar ùrlaran mheadhanan sòisealta;
- sgaoilidh sinn lethbhreacan gu buidhnean leth-eisimeileach agus buidhnean treas-phàrtaidh eile, a' mìneachadh an àite a th' acasan ann an libhrigeadh a' phlana;
- sgaoilidh sinn lethbhreacan den phlana gu prìomh luchd-ùidh anns na roinnean poblach, prìobhaideach agus an treas roinn;
- sgaoilidh sinn lethbhreacan den phlana do bhuidhnean Gàidhlig buntainneach agus buidhnean eile aig a bheil ùidh anns a' chùis; agus
- cuiridh sinn a-mach lethbhreacan pàipeir a rèir iarrtais.

8. Goireasachadh a' Phlana:

Tha e an urra ri Foghlam Alba ullachadh gus cosgaisean a' Phlana Ghàidhlig a choinneachadh agus, mar phàirt den phlana againn, tha e mar dhleastanas oirnn buidseatadh a rèir sin gus cosgaisean a choinneachadh.

9. Sgrùdadh a' phlana

Tha dealas aig Foghlam Alba toraidhean an sgrùdaidh againn a chleachdadh gus leasachaidhean a dhèanamh. Ann a bhith a' cumail sùil air buileachadh a' phlana, cuiridh Foghlam Alba aithisg adhartais bhliadhnail ri chèile. Thèid an aithisg adhartais bhliadhnail a thoirt do Bhòrd na Gàidhlig agus bidh i ri fhaighinn don phoball.

10. Am Plana Gàidhlig anns an Ùghdarras Phoblach

10.1 Àrd-uallach airson a' Phlana

Is ann air a' Phrìomh Neach-sgrùdaidh/Ceannard a tha an t-àrd-uallach airson ullachadh, lìbhrigeadh agus sgrùdadh Plana Gàidhlig Foghlam Alba. Faodar fios a chur thuca mar a leanas: -

AINM: Gayle Gorman

DREUCHD: Àrd-neach-sgrùdaidh/ Ceannard

AINM NA BUIDHNE: Foghlam Alba

SEÒLADH: Taigh Denholm, Pàirc-Gnìomhachais Almondvale, Slighe Almondvale, Baile Dhunlèibhe , EH54 6GA

ÀIREAMH FÒN: 0131 244 4330

10.2. Uallach airson a' Phlana bho latha gu latha

Tha uallach air Prìomh Oifigear Sgrùdaidh na Banrigh airson lìbhrigeadh agus sgrùdadh Plana Gàidhlig Foghlam Alba bho latha gu latha.

Tha uallach làitheil air Àrd-oifigear Foghlaim – Gàidhlig airson Plana Gàidhlig Foghlam Alba a lìbhrigeadh agus a sgrùdadh a thaobh phrìomhachasan roinneil is nàiseanta.

Tha uallach air an Sgioba Ionnsachadh Proifeiseanta agus Ceannardais a thaobh ceannardas airson na Gàidhlig.

Tha uallach air an Sgioba Conaltraidh airson ar conaltradh tron Ghàidhlig agus mu dheidhinn na Gàidhlig.

Tha uallach air an Sgioba Dhidseatach airson ar seirbheisean air-loidhne agus airson follaiseachd na Gàidhlig tarsainn nan seirbheisean sin.

Faodar ceistean mun Phlana Ghàidhlig a chur gu:

Enquiries@educationscotland.gov.scot

10.3 Buidheann buileachaidh agus sgrùdaidh a' Phlana Ghàidhlig

Bidh Luchd-sgrùdaidh na Banrigh a' cumail sùil air adhartas a' Phlana Ghàidhlig mar phàirt de phròiseas dealbhaidh na buidhne. Bidh an SEO a' conaltradh ri luchd-obrach bho bhuidhnean-stiùiridh eile gus sùil a chumail air adhartas a' phlana.

10.4 Conaltradh ri luchd-obrach

Gheibh luchd-obrach seiseanan ionnsachadh proifeiseanta aig tachartasan air an taobh a-staigh gus aire a thogail mun phlana agus dleastanasan luchd-obrach ann a bhith ga chur an gnìomh. Gheibh gach neach-obrach ùr lethbhreac den phlana agus

bidh fiosrachadh mu Fhoghlam Gàidhlig mar phàirt den inntrigeadh. Thèid luchd-obrach a tha airson Gàidhlig ionnsachadh no tuilleadh leasachaidh a dhèanamh air an sgilean sa Ghàidhlig a stiùireadh gu cothroman ionnsachaidh iomchaidh.

10.5 Buidhnean leth-eisimeileach agus treas phàrtaidhean

Nì Foghlam Alba cinnteach gum bi luchd-lìbhrigidh sheirbheisean/bhathair às ar leth a' cumail ri prionnsapalan a' phlana.

11. Eàrr-ràdh 1 – in-sgrùdadh air comas cànanain sa Ghàidhlig

Rinn Foghlam Alba in-sgrùdadh air comas Gàidhlig na buidhne. Tha mion-fhiosrachadh an sgrùdaidh mar a leanas:

Ceistean a chaidh fhaighneachd le ìre freagairt:

1. A bheil Gàidhlig agad?

Tha mi fileanta sa Ghàidhlig – nas lugha na deich freagairtean
Tha mi ag ionnsachadh Gàidhlig – nas lugha na deich freagairtean
Chan eil Gàidhlig agam – 68 freagairtean

2. A bheil ùidh agad ann a bhith a' leasachadh d' fhileantachd sa Ghàidhlig?

Tha – nas lugha na deich freagairtean
Chan eil - nas lugha na deich freagairtean

3. A bheil ùidh agad ann a bhith ag ionnsachadh na Gàidhlig?

Tha – 34 freagairtean
Chan eil – 34 freagairtean

4. An robh uallach ort riamh airson cuid de thaobhan de dh'Fhoghlam tro Mheadhan na Gàidhlig (FMG) no Gàidhlig (Luchd-ionnsachaidh)?

Bha – nas lugha na deich freagairtean
Cha robh – 67 freagairtean

5. Innis mu eòlas sam bith a bh' agad roimhe far an robh uallach ort airson cuid de thaobhan de dh'Fhoghlam tro Mheadhan na Gàidhlig (FMG) no Gàidhlig (Luchd-ionnsachaidh):

Thuir nas lugha na deichnear gun robh beagan eòlais aca roimhe.

Education Scotland

Denholm House

Almondvale Business Park

Almondvale Way

Livingston EH54 6GA

T +44 (0)131 244 4330

E enquiries@education.scotland.gsi.gov.uk

www.education.gov.scot